

RP 67/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner och av 15 och 17 kap. i sjukförsäkringslagen samt av vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, sjukförsäkringslagen och 15 andra lagar ändras.

Enligt propositionen ändras lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner i fråga om bestämmelsen om betalningsperioderna för rehabiliteringspenning.

Till sjukförsäkringslagen fogas enligt förslaget bestämmelser om meddelande av beslut om dagpenningförmån samt om avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningförmån på grund av förändrade förhållanden.

Dessutom föreslås det att bestämmelserna om rättelse av sakfel ändras i de förmånslagar Folkpensionsanstalten tillämpar. Enligt propositionen ska Folkpensionsanstalten tillämpa förvaltningslagen på rättelse av sakfel, om vilket det föreslås en bestämmelse i respektive förmånslag. Folkpensionsanstalten ska kunna rätta ett sakfel till nackdel för en part utan partens samtycke, om felet är uppenbart och har orsakats av partens eget förfarande.

Det föreslås att bestämmelsen om jämkad arbetslöshetsförmån i lagen om utkomstskydd för arbetslösa förtydligas. I propositionen föreslås dessutom att lagen om arbetslöshetskassor ska ändras så, att från och med den 1 maj 2026 ska dess tillämpning motsvara den bestämmelse om finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa som gäller till och med den 30 april 2026.

De föreslagna lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 1 januari 2027. Bestämmelsen om betalningsperioderna för rehabiliteringspenning avses dock träda i kraft den 1 april 2027.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	5
1 Bakgrund och beredning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Beredning.....	7
2 Nuläge och bedömning av nuläget	8
2.1 Bestämmelser om förfarandet i den förmånslagstiftning som Folkpensionsanstalten tillämpar	8
2.1.1 Sjukförsäkringslagen	8
2.1.2 Rättelse av sakfel	11
2.1.3 Rättelse av sakfel i arbetskraftspolitiska ärenden som gäller allmänt stöd	16
2.1.4 Betalningsperioder för rehabiliteringspenning	17
2.2 Beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa	17
2.3 Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa	18
3 Målsättning	19
4 Förslagen och deras konsekvenser	19
4.1 De viktigaste förslagen	19
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	20
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	20
4.2.2 Andra konsekvenser för människor och samhälle	21
4.2.2.1 Konsekvenser för systemet för social trygghet.....	21
4.2.2.2 Grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter	21
4.2.2.3 Konsekvenser i landskapet Åland.....	23
4.2.3 Konsekvenser för de verkställande aktörerna	24
4.2.4 Konsekvenser för besvärinstansernas verksamhet	27
5 Alternativa handlingsvägar och deras konsekvenser	27
6 Remissvar	28
7 Specialmotivering	31
7.1 Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner	31
7.2 Sjukförsäkringslagen	33
7.3 Lagen om underhållsstöd	35
7.4 Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	36
7.5 Folkpensionslagen	37
7.6 Barnbidragslagen	38
7.7 Lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn	39
7.8 Militärunderstödslagen	40
7.9 Lagen om garantipension.....	41
7.10 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa	42
7.11 Lagen om tolkningstjänst för handikappade personer	43
7.12 Lagen om handikappförmåner	44
7.13 Lagen om allmänt bostadsbidrag	45
7.14 Lagen om allmänt stöd.....	46

7.15 Lagen om moderskapsunderstöd	48
7.16 Lagen om studiestöd	49
7.17 Lagen om arbetslöshetskassor	50
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	50
9 Ikraftträdande	50
10 Verkställighet och uppföljning	51
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	51
11.1 Rättsskyddet och garantier för god förvaltning	51
11.2 Krav på bestämmelser i lag om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter.....	52
LAGFÖRSLAG.....	53
1. Lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.....	53
2. Lag om ändring av 15 och 17 kap. i sjukförsäkringslagen	54
3. Lag om ändring av 31 § i lagen om underhållsstöd.....	56
4. Lag om ändring av 39 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	57
5. Lag om ändring av 81 § i folkpensionslagen.....	58
6. Lag om ändring av 15 d § i barnbidragslagen	59
7. Lag om ändring av 22 d § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn.....	60
8. Lag om ändring av 21 a § i militärunderstödslagen	61
9. Lag om ändring av 28 § i lagen om garantipension.....	62
10. Lag om ändring av 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa	63
11. Lag om ändring av 20 § i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer	64
12. Lag om ändring av 40 § i lagen om handikappförmåner	65
13. Lag om ändring av 38 § i lagen om allmänt bostadsbidrag.....	66
14. Lag om ändring av lagen om allmänt stöd.....	67
15. Lag om ändring av 13 a § i lagen om moderskapsunderstöd	68
16. Lag om ändring av 31 a § i lagen om studiestöd	69
17. Lag om ändring av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor	70
BILAGOR	72
PARALLELLEXTER.....	72
1. Lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.....	72
2. Lag om ändring av 15 och 17 kap. i sjukförsäkringslagen	74
3. Lag om ändring av 31 § i lagen om underhållsstöd.....	76
4. Lag om ändring av 39 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	77
5. Lag om ändring av 81 § i folkpensionslagen.....	78
6. Lag om ändring av 15 d § i barnbidragslagen	79
7. Lag om ändring av 22 d § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn.....	80
8. Lag om ändring av 21 a § i militärunderstödslagen	81
9. Lag om ändring av 28 § i lagen om garantipension.....	82
10. Lag om ändring av 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa	83
11. Lag om ändring av 20 § i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer	84
12. Lag om ändring av 40 § i lagen om handikappförmåner.....	85
13. Lag om ändring av 38 § i lagen om allmänt bostadsbidrag.....	86
14. Lag om ändring av lagen om allmänt stöd.....	87

15. Lag om ändring av 13 a § i lagen om moderskapsunderstöd	88
16. Lag om ändring av 31 a § i lagen om studiestöd	89
17. Lag om ändring av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor	90

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Reform av den sociala tryggheten med hjälp av en modell med allmänt stöd

Enligt avsnitt 4.3 *Social trygghet som uppmuntrar till arbete* i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering ska individens och det allmännas rättigheter och skyldigheter vara i balans. Individerna har rätt till stöd från samhället i en situation där han eller hon inte kan försörja sig själv och sina närstående. Samtidigt är varje arbetsför person och person i arbetsför ålder skyldig att delta på arbetsmarknaden och göra vad han eller hon kan för att förbättra sin arbetsförmåga och ställning på arbetsmarknaden. Regeringen reformerar den sociala tryggheten så att systemet är enklare och i högre grad uppmuntrar till arbete.

Enligt avsnitt 4.3 *Social trygghet som uppmuntrar till arbete* i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering reformeras den sociala tryggheten med hjälp av en modell med allmänt stöd. Regeringen genomför en reform av grundskyddet som förbättrar arbetets lönsamhet, gör den sociala tryggheten smidigare och förenklar förmånerna med beaktande av rekommendationer och utredningar i mellanrapporten av kommittén för social trygghet. Syftet med reformen är att få till stånd ett allmänt stöd som omfattar en grunddel för levnadskostnader, en boendedel för boendet och en behovsprövad del som ett sistahandsskydd.

Det planerade allmänna stödet minskar så linjärt som möjligt när förvärvsinkomsterna stiger, varvid det blir lättare att förutse den inkomst som blir kvar av arbetet och det lönar sig att arbeta bättre än för närvarande. Villkoren och grunderna för beviljande av grundskyddsformån är olika beroende på livssituation. Den som erhåller formånen är förpliktad att delta i jobbsökning, ta emot erbjudna tjänster eller uppfylla andra särskilt nämnda förpliktelser, såsom att delta i utbildning eller rehabilitering.

Övergången till en enda grundskyddsformån sker stegvis genom att grunderna för bestämmande av stöden slås samman, med beaktande av nuläget inom statsfinanserna.

Enligt regeringsprogrammet ska miniminivån på arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen, sjukdagpenningen, Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning och föräldradagpenningarna förenhetligas och barnförhöjningarna, förhöjningsdelarna och de skyddade beloppen slopas. I samband med utvecklandet av modellen för det allmänna stödet fästs särskild uppmärksamhet vid tryggandet av en tillräcklig försörjning och tillräckliga tjänster för dem som de facto är arbetsoförmögna till exempel på grund av sjukdom.

Ändringar i lagstiftningen

Det skyddade beloppet vid jämkning av arbetslöshetsförmåner och barnförhöjningarna slopades den 1 april 2024¹. Ändringarna gjorde utkomstskyddet för arbetslösa mer linjärt. Eftersom många andra förmåner, såsom exempelvis sådana dagpenningförmåner som betalas med stöd av sjukförsäkringslagen, inte är förknippade med barnförhöjning eller ett skyddat belopp som

¹ Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1300/2023).

liknar det som används vid jämkning av arbetslöshetsförmåner, har ändringarna gjort att arbetslöshetsförmånerna och andra förmåner som ska trygga utkomsten har blivit mer likartade.

Förvärvsinkomstavrdraget för det allmänna bostadsbidraget slopades den 1 april 2024.² Syftet med slopandet av förvärvsinkomstavrdraget har varit att förbättra incitamenten för att ta emot heltidsarbete.

Ändringarna i lagstiftningen har varit i linje med de mål för reformen av den sociala tryggheten och det allmänna stödet som ingår i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering.

Lagstiftningen om allmänt stöd träder i kraft den 1 maj 2026³. I den första fasen förenklas systemet för de arbetslösas sociala trygghet genom att det allmänna stödet ersätter arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen. Allmänt stöd betalas till en arbetslös arbetssökande som inte har rätt till inkomstrelaterad dagpenning och som är i behov av ekonomiskt stöd.

I de kommande faserna av utvecklandet av modellen med allmänt stöd fortsätter arbetet med att förenhetliga och slå samman grundskyddsförmånerna samt stegvis införa de nuvarande stöden för boende i det allmänna stödet.

Mellanrapporten av parlamentariska kommittén för social trygghet

Under den första perioden för den parlamentariska kommittén för social trygghet har man sett över bestämmelserna om förfaranden i fråga om de förmåner som verkställs av Folkpensionsanstalten samt kartlagt eventuella behov av ändringar. Detta arbete har fortsatt som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet.

Parlamentariska kommittén för social trygghet lade i sin mellanrapport i avsnitt 6 Framtidens sociala trygghet fram förslag för följande regering om förenhetligande och sammanslagning av grundskyddsförmånerna⁴.

Kommittén för social trygghet understödde att man som följande steg i reformen av den sociala tryggheten utreder en enda grundskyddsförmån. Den enda grundskyddsförmånen skulle vara en orsaksbaserad förmån. Villkoren och grunderna för beviljande av grundskyddsförmånen skulle vara olika beroende på livssituationen. Kommittén föreslog en stegvis övergång till en enda grundskyddsförmån.

Kommittén för social trygghet föreslog att de orsaksbaserade grundskyddsförmånerna förenhetligas och sammanslås med beaktande av förtjänstskyddet. Förenhetligandet ska omfatta förutsättningarna för beviljande av förmåner och bestämningsgrunderna i tillämpliga delar samt verkställandet. Avsikten är att stegvis förtydliga och förenkla förmånssystemet och verkställandet av det samt underlätta övergången från en förmån till en annan. Förenhetligandet och sammanslagningen av förmånerna bereds så att den nuvarande socialförsäkringens principer om orsaksbaserad och behovsprövning kvarstår.

² Lagen om ändring av lagen om allmänt bostadsbidrag (1241/2023).

³ Lag om allmänt stöd (48/2026). Regeringens proposition RP 112/2025 rd till riksdagen med förslag till lagstiftning om allmänt stöd.

⁴ Statsrådets publikationer 2023:27.

Förenhetligandet och sammanslagningen berör följande grundskyddsförmåner med beaktande av förtjänstskyddet: arbetsmarknadsstöd, grunddagpenning, sjukdagpenning, Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning och föräldradagpenningar.

Kommittén föreslog att regeringen utreder vilka förmånsvillkor som ska förenhetligas och hur, samt bedömer konsekvenserna av alternativa sätt att förenhetliga förmånerna (konsekvenser för förmånstagare, inkl. konsekvenser för könen och för barn, kostnadseffekter och effekter på de offentliga finanserna, övriga konsekvenser) åtminstone i fråga om följande villkor: ansökningstider, betalningsdagar och betalningstider, självrisktid, barnförhöjning, åldersrelaterade villkor, nivå, förhöjningsdel, kostnadsersättning/ersättning för uppehälle, familjemedlemmars inverkan, samordning med förvärvsarbete och förvärvsinkomster (löneinkomster och företagarkinomster) samt maximal längd.

1.2 Beredning

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Utkastet till proposition har beretts i samarbete med sakkunniga från Folkpensionsanstalten, arbets- och näringsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd. Undervisnings- och kulturministeriet har under beredningen hörts om den ändring som gäller rättelse av sakfel. Finansinspektionen och Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf har under beredningen hörts om förtydligandet av ordalydelsen i bestämmelsen om jämkat förmånsbelopp i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Under beredningen har de centrala arbetsmarknadsorganisationerna hörts.

I samband med beredningen har civilsamhällesorganisationer hörts om de ändringar som föreslås i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005, *rehabiliteringslagen*) vid ett diskussionsmöte som ordnades den 10 november 2025 samt de centrala arbetsmarknadsorganisationerna vid ett möte som ordnades den 20 november 2025. Vid diskussionsmötet för civilsamhällesorganisationerna behandlades emellertid inte det förslag som gällde betalningsperioderna för rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen.

Utkastet till regeringsproposition var på remiss mellan den 26 januari och den 8 mars 2026. Utlåtanden begärdes av sammanlagt 35 remissinstanser, och dessutom hade alla intresserade möjlighet att lämna utlåtande i tjänsten Utlåtande.fi.

Utlåtandena om utkastet till regeringens proposition är offentligt tillgängliga i utlåtandetjänsten på sidan för [begäran om utlåtande](#).

Beredningsunderlaget för regeringens proposition finns i social- och hälsovårdsministeriets offentliga tjänst (projektsidorna [STM196:00/2025](#)).

Remissvaren om regeringens proposition har delgivits delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 11 mars 2026.

Det har inte ordnats något separat remissförfarande angående den föreslagna ändringen av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) på grund av ändringens tekniska natur och brådskande karaktär.

Efter remissbehandlingen har de förslag i rehabiliteringslagen som gäller slopande av rehabiliteringspenningen för unga och rehabiliteringsunderstödet enligt prövning strukits ur propositionen. Det har beslutats att förslagen ska överföras till en eventuell fortsatt beredning.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Bestämmelser om förfarandet i den förmånslagstiftning som Folkpensionsanstalten tillämpar

Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag. Offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning ska tryggas genom lag.

Det finns allmänna bestämmelser om det förfarande som ska iakttas i förvaltningsärenden i förvaltningslagen (434/2003), som i regel tillämpas på handläggning av de förmåner som Folkpensionsanstalten verkställer. Det är möjligt att avvika från bestämmelserna i förvaltningslagen utifrån en uttrycklig bestämmelse på lagnivå. Dessa specialbestämmelser har i regel företräde i förhållande till förvaltningslagen. Lagstiftningen om utkomstskydd som sköts av Folkpensionsanstalten innehåller bestämmelser om förfarandet som avviker från förvaltningslagen.

Med bestämmelser om förfarandet avses bestämmelser som gäller verkställigheten, såsom reglering kring förfarandet för att meddela beslut, betalningssättet, återkrav, ändringssökande och rättelse och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut. Det finns bestämmelser om förfarandet i de olika förmånslagarna, lagen om Folkpensionsanstalten och de allmänna förvaltningslagarna.

2.1.1 Sjukförsäkringslagen

Meddelande av beslut

I sjukförsäkringslagen finns ingen separat bestämmelse om meddelande av beslut i ärenden som gäller dagpenning. Enligt 43 § 1 mom. i förvaltningslagen ska förvaltningsbeslut ges skriftligen. Utgångspunkten är att Folkpensionsanstalten meddelar sökanden ett skriftligt beslut om beviljande, avslag, indragning, justering, rättelse och återkrav av en förmån.

I 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen föreskrivs det om arbetsgivares rätt till dagpenningförmån. Folkpensionsanstalten meddelar beslutet också till arbetsgivaren när arbetsgivaren är part. En dagpenningförmån betalas till arbetsgivaren till den del den försäkrade på grundval av ett anställningsförhållande har rätt till lön eller motsvarande ersättning för tiden för sjukfrånvaro eller graviditets-, särskild graviditets- eller föräldraledighet och när det i anställningsvillkoren har avtalats att dagpenningförmånen eller del av den ska betalas till arbetsgivaren i stället för till den försäkrade.

En dagpenningförmån betalas till arbetsgivaren till den del arbetsgivaren på grundval av ett anställningsförhållande har betalat den försäkrade lön för tiden för arbetsoförmåga och arbetsoförmågan beror på en donation för transplantation av organ, vävnader eller celler enligt lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (101/2001).

I 15 kap. 12 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen anges att om ett välfärdsområde har betalat utkomststöd i förskott mot emotsedd dagpenningförmån i enlighet med 23 § i lagen om utkomststöd (1412/1997), betalas dagpenningförmånen, till den del den motsvarar förskottet, till välfärdsområdet på dess begäran. Enligt 3 mom. i samma paragraf kan sjukdagpenning på begäran av ett välfärdsområde betalas helt eller delvis till välfärdsområdet för att användas för vård av den försäkrade och dennes familj under förutsättning att betalning av sjukdagpenningen till mottagaren själv på grund av dennes levnadsvanor inte kan anses motsvara sitt syfte.

I fråga om dagpenningförmåner enligt sjukförsäkringslagen meddelas beslutet i enlighet med förvaltningslagen, det vill säga om beviljande, avslag, indragning, justering, rättelse och återkrav av förmåner. Beslut om justering av en förmån till följd av indexjustering meddelas endast på begäran. I situationer där en person yrkar på rättelse av ett lagakraftvunnet beslut utan att lägga fram någon ny utredning i ärendet, meddelas ett beslut om att ärendet avvisas.

Enligt Folkpensionsanstaltens statistik fattades det 2024 uppskattningsvis 703 000 beslut om sjukdagpenning och uppskattningsvis 224 000 beslut om föräldradagpenning.

I 15 kap. 9 § i sjukförsäkringslagen föreskrivs det om direktersättningsförfarandet. I direktersättningsförfarandet för läkemedelsersättningar meddelas inga förvaltningsbeslut, om inte personen särskilt begär ett skriftligt beslut. Det är rätt ovanligt att ett skriftligt beslut begärs, så i största delen av fallen har inget skriftligt beslut meddelats. Folkpensionsanstalten ger inte heller den försäkrade eller apoteket något förvaltningsbeslut i de fall då den direktersättning som apoteket redovisat rättas och ersättningen eller en del av den förvägras. Verkställigheten av läkemedelsersättningar i direktersättningsförfarandet är faktisk förvaltningsverksamhet. I direktersättningsförfarandet för resekostnader och ersättningar för privat vård meddelas inga förvaltningsbeslut när förmånen betalas i enlighet med tjänsteproducentens redovisning, om inte personen särskilt begär ett skriftligt beslut.

Enligt 9 kap. 7 § i sjukförsäkringslagen får en förälder som har rätt till föräldrapenning överlåta sammanlagt högst 63 föräldrapenningsdagar till en försäkrad som är barnets andra förälder, barnets vårdnadshavare eller den överlåtande förälderns eller den andra förälderns make eller sambo. Folkpensionsanstalten ska underrättas om överlåtelse av föräldrapenningsdagar och meddelandet om överlåtelsen av föräldrapenningsdagarna får återkallas tills de överlåtna dagarna har använts. Folkpensionsanstalten meddelar inte något beslut till kunden eller överlåtelse tagaren på basis av meddelanden om överlåtelse av föräldradagpenning eller meddelanden om återkallande av överlåtelse. Folkpensionsanstalten sänder den som överlåter dagpenningdagar ett meddelande om att överlåtelsen eller återkallandet av den har lyckats eller om att överlåtelsen eller återkallandet av den inte är möjlig.

Även om det inte i sjukförsäkringslagen finns någon separat bestämmelse om meddelande av beslut, utan förvaltningslagen tillämpas på meddelande av beslut, bedöms detta i princip inte ha medfört problem för förmånssökandena i fråga om dagpenningförmåner och ersättningar. Förmånssökandena kräver sällan ett separat beslut i situationer där det inte meddelas något beslut enligt nuvarande praxis.

Avsaknaden av bestämmelser om meddelande av beslut bedöms inte heller ha orsakat några problem vid verkställigheten. Införandet av en bestämmelse om meddelande av beslut i sjukförsäkringslagen bedöms dock förtydliga verkställigheten i Folkpensionsanstaltens tillämpnings- och avgörandepraxis.

Avbrytande eller minskning av förmån på grund av förändrade förhållanden

Sjukförsäkringslagen innehåller inte någon bestämmelse om avbrytande eller minskning av en förmån på grund av förändrade förhållanden. I 17 kap. 4 § 3 mom., som gäller undanröjande av beslut, anges att om Folkpensionsanstalten yrkar på att ett beslut ska undanröjas, kan den avbryta utbetalningen av en förmån eller betala ut den i enlighet med sitt yrkande till dess ärendet har avgjorts på nytt.

När en myndighet handlägger en rättelse av ett sak- eller skrivfel kan den enligt 53 § 1 mom. i förvaltningslagen förbjuda verkställigheten av beslutet tills vidare eller bestämma att den ska avbrytas. I förarbetena till bestämmelsen konstateras det att beslut som förutsätter verkställighet är till exempel sådana som gäller påförande av skatter eller avgifter samt beviljande av olika slag av förmåner. I många fall har verkställigheten hunnit bli inledd innan rättelseärendet har blivit anhängigt. För att ett förvaltningsbeslut ska kunna verkställas krävs det enligt huvudregeln att beslutet ska ha vunnit laga kraft. Med detta avses att beslutet inte längre kan överklagas genom ordinära rättsmedel. Besvär som har anförts under besvärstiden har en uppskjutande inverkan på verkställigheten. Kravet att beslutet ska vara lagakraftvunnet gäller främst förpliktande förvaltningsbeslut. Beslut genom vilka någon beviljas en förmån vinner i princip omedelbart laga kraft, om det endast är en part som har besvär rätt.⁵

Genom en bestämmelse om avbrytande eller minskning av en förmån på grund av förändrade förhållanden är det möjligt att förebygga återkravssituationer eller minska det belopp som ska återkrävas. En återkravssituation uppkommer då en förmån betalas utan grund eller till för högt belopp. Detta kan bero till exempel på en annan förmån som beviljats retroaktivt, försummelser av anmälningsskyldigheten av förmånstagaren eller ett misstag av förmånsbetalaren. Personen har exempelvis inte meddelat att han eller hon återgått till arbetet eller så har dagpenningen betalats felaktigt till personen själv, även om arbetsgivaren har betalat lön för frånvarotiden. Det kan också vara fråga om till exempel flyttning utomlands eller förändringar i familjeförhållanden som inte har anmälts till Folkpensionsanstalten.

I 15 kap. 20 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen anges att om det i en förmånstagares förhållanden sker en förändring som påverkar rätten att få en förmån eller minskar förmånsbeloppet, ska förmånstagaren omedelbart lämna meddelande till Folkpensionsanstalten om förändringen. Enligt paragrafen ska följande förändringar i förhållandena meddelas: den försäkrade börjar utföra förvärvsarbete eller eget arbete under perioden med dagpenningförmån; den försäkrade har semester eller någon annan ledighet med lön under den beviljade föräldrapenningsperioden; rätt inträder till en sådan förmån som betalas med stöd av en annan lag och som begränsar rätten till en förmån enligt denna lag eller minskar förmånen; den försäkrade börjar få ersättning med stöd av en annan lag för kostnader som är ersättningsgilla enligt denna lag; den försäkrades rätt att få dagpenning upphör på grund av en begränsning som avses i 8 kap. 5 § eller 9 kap. 10 § 2 mom.; den försäkrade flyttar från Finland; en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare upphör att gälla eller beloppet av den försäkrades arbetsinkomst förändras under lönebetalningsperioden; den försäkrades avtal om deltidsarbete upphör under den period för vilken partiell sjukdagpenning beviljats samt någon annan med de i 15 kap. 20 § 1 mom. 1–8 punkten avsedda förändringarna jämförbar förändring i de förhållanden som den försäkrade var skyldig att uppge när han eller hon ansökte om förmånen.

Eftersom det i sjukförsäkringslagen inte finns någon bestämmelse om avbrytande och minskning av en förmån på grund av förändrade förhållanden, kan överbetalningarna bli betydande, om personen inte samtycker till att ett felaktigt beslut rättas. Folkpensionsanstalten

⁵ Regeringens proposition 72/2002 rd till Riksdagen med förslag till förvaltningslag och till lag om ändring av förvaltningsprocesslagen, s. 114.

kan tillämpa 17 kap. 4 § 3 mom. i sjukförsäkringslagen först när beslutet har vunnit laga kraft. Man kan på förhand ingripa i uppkomsten av en överbetalning av en persons förmån genom att lägga in ett betalningshinder, men även då ska begäran om betalningshinder i regel göras på personens eget initiativ, eftersom det inte finns några bestämmelser om saken.

Den nuvarande regleringen kan leda till att en person kan få till och med stora överbetalningar av en förmån som man inte lyckas återkräva. Om det är fråga om missbruk och de nuvarande bestämmelserna inte gör det möjligt för Folkpensionsanstalten att snabbt ingripa i de situationer som beskrivs här, kan den skada som uppkommer för personen vara större, vilket innebär att också en eventuell straffrättslig sanktion kan vara mer betydande.

Återkravsprocesserna är administrativt tunga för Folkpensionsanstalten. Ju större återkrav det är fråga om, desto mer sällan kan felaktigt utbetalda dagpenningar i sin helhet drivas in hos personen.

2.1.2 Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns både i förvaltningslagen och i de förmånslagar som Folkpensionsanstalten verkställer. Med sakfel avses ett fel som beror på att den utredning som ligger till grund för avgörandet har varit felaktig eller bristfällig på ett sätt som påverkar avgörandet. Det är fråga om ett sakfel också när en myndighet har tillämpat en lag felaktigt.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, om beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, om det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades eller om det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt förvaltningslagen har en myndighet ingen absolut skyldighet att rätta ens ett klart sakfel. Syftet med rättelseförfarandet är att myndigheten ska rätta klara och obestridliga fel, så att domstolsförfarande inte ska behöva tillgripas. Efter att besvärstiden gått ut kan det bli fråga om att häva ett lagakraftvunnet beslut som ett alternativ till rättelse av ett sakfel.⁶

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. får fel rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. Ett sakfel får således inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. Enligt förarbetena till bestämmelsen ska samtycke för rättelse av sakfel dock inte behövas i situationer där en part själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av

⁶ Olli Mäenpää: Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet (2024).

oaktsamhet. Frågan om rättelseförfarandet ska inledas ska i sista hand vara beroende av myndighetens prövning.⁷

Enligt 6 § i förvaltningslagen ska myndigheternas åtgärder skydda förväntningar som är berättigade enligt rättsordningen. Tillitsskyddet begränsar möjligheten att med retroaktiv verkan återkalla beslut genom vilka någon beviljats en förmån, och rent allmänt att ändra beslut i en för en enskild negativ riktning. Den enskilde måste kunna lita på att ett beslut står fast. Principen försävar således den allmänna legalitetsprincipen till förmån för den enskilde. Tilliten kan dock inte skyddas i de fall där den enskilde genom svikligt förfarande har förorsakat ett felaktigt beslut. Myndigheternas löften och uppfattningar utgör inte heller något som omfattas av tillitsskydd.⁸

Förvaltningsutskottet konstaterade vid behandlingen av regeringens proposition RP 72/2002 rd i sitt betänkande följande om det föreslagna 50 § 2 mom. (FvUB 29/2002 rd – RP 72/2002 rd): Fel kan bero till exempel på felaktig eller bristfällig utredning i en sak och då är det ofta besvärligt att avgöra om felet har orsakats av myndigheten eller parten. Det förekommer också att en part lämnar in en bristfällig ansökning, men att myndigheten i alla fall har tagit upp saken för avgörande och fattat ett oriktigt beslut. I en sådan situation har felet orsakats av både partens och myndighetens förfarande. Utskottet föreslår att 2 mom. förtydligas med att en parts samtycke inte behövs om det fel som har föranletts av partens förfarande är uppenbart. Sista meningen i 50 § 2 mom. föreslås lyda som följer: "Partens samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har föranletts av partens förfarande."

Bestämmelserna om rättelse av sakfel har samma innehåll i fråga om alla förmåner, med undantag av utkomststöd och allmänt bostadsbidrag. Med avvikelse från andra förmånslagar innehåller lagen om utkomststöd (1412/1997) inga bestämmelser om rättelse av sakfel.

I de förmånslagar som Folkpensionsanstalten tillämpar föreskrivs det i huvudsak enhetligt om rättelse av sakfel. Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt. Med stöd av denna reglering har Folkpensionsanstalten ingen absolut skyldighet att rätta ens ett uppenbart sakfel. Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Med avvikelse från förvaltningslagen förutsätter bestämmelserna om rättelse av fel i de förmånslagar som Folkpensionsanstalten verkställer, med undantag för lagen om allmänt bostadsbidrag, sökandens samtycke, om det är fråga om rättelse av fel till nackdel för en part. Samtycke ska begäras innan sakfelet rättas. Om personen inte ger sitt skriftliga samtycke när det behövs för att rätta ett sakfel, kan Folkpensionsanstalten hos besvärsnämnden för social trygghet ansöka om undanröjande av det lagakraftvunna beslutet.

Med avvikelse från förvaltningslagen ska Folkpensionsanstalten enligt de förmånslagar som den verkställer pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan

⁷ Regeringens proposition RP 72/2002 rd till Riksdagen med förslag till förvaltningslag och till lag om ändring av förvaltningsprocesslagen, s. 112.

⁸ Regeringens proposition RP 72/2002 rd till Riksdagen med förslag till förvaltningslag och till lag om ändring av förvaltningsprocesslagen, s. 20.

beviljad förmån. Besvärdsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringsökande. Ändring i beslutet får sökas på det sätt som föreskrivs i respektive förmånslag.

I en del av de förmånslagar som Folkpensionsanstalten tillämpar finns det bestämmelser om nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån. Tillämpningsområdet för denna reglering gäller situationer där beslutets felaktighet beror på en förmån eller ersättning som beviljats retroaktivt eller på en retroaktiv höjning av en tidigare beviljad förmån och den förmån eller ersättning som beviljats är sådan att den hindrar utbetalning av förmånen, minskar förmånsbeloppet eller beaktas som inkomst. I dessa situationer kan beslutet rättas till nackdel för förmånstagaren utan samtycke av förmånstagaren eller utan ett förfarande för undanröjande. Exempelvis i 57 a § i rehabiliteringslagen anges att om den som får rehabiliteringsförmån, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån eller ersättning som med stöd av 22, 34, 36 eller 36 a § i den lagen ska beaktas, kan Folkpensionsanstalten utan parts samtycke eller undanröjande av beslut avgöra ärendet på nytt.

Enligt 38 § i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014) får ett beslut rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. I fråga om allmänt bostadsbidrag motsvarar bestämmelsen om rättelse av sakfel alltså 50 § 2 mom. i förvaltningslagen. En part får överklaga också ett beslut som gäller rättelse av sakfel, vilket i sista hand tryggar partens rättigheter också när ett beslut har rättats utan hörande av parten.⁹

Försäkringsdomstolen har i sitt avgörande av den 15 november 2019 ansett att Folkpensionsanstalten hade rättat beslutet om bostadsbidrag till den försäkrades nackdel utan att be om personens samtycke till rättelsen eller utan att ansöka om undanröjande av det beslut som skulle rättas. Folkpensionsanstalten hade ansett att rättelsen inte förutsatte samtycke av den försäkrade, eftersom felet i det rättade beslutet hade varit uppenbart och berott på hushållets eget förfarande. Försäkringsdomstolen ansåg att felet i det rättade beslutet inte kunde anses vara uppenbart på det sätt som avses i lagen. I ärendet hade det inte heller visats att den försäkrade hade lämnat Folkpensionsanstalten oriktiga uppgifter om omständigheter som inverkar på fastställandet av bostadsbidraget innan det rättade beslutet meddelades. Det ansågs inte heller att det kunde visas att den försäkrade genom sitt eget förfarande skulle ha orsakat felet i det rättade beslutet. Försäkringsdomstolen ansåg att det beviljade bostadsbidraget således inte kunde rättas till mottagarens nackdel utan dennes samtycke.¹⁰

För rättelse av förmånsbeslut till nackdel för en part har det, med undantag för allmänt bostadsbidrag, föreskrivits ett striktare krav på samtycke än för andra förvaltningsbeslut enligt förvaltningslagen. Som motivering för detta har anförts att den uttryckliga bestämmelsen i 6 § förvaltningslagen om skydd av förväntningar ställer särskilt höga krav på de myndigheters verksamhet som sköter socialskydd och pensionsförsäkring¹¹. Således har det ansetts vara nödvändigt att avvika från förvaltningslagen bestämma om rättelse av förmånsbeslut så att

⁹ RP 52/2014 rd Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om allmänt bostadsbidrag och lag om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare, s. 29.

¹⁰ VakO 716:2019.

¹¹ RP 160/2003 rd Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring av vissa förfarandebestämmelser i anslutning till de förmåner som Folkpensionsanstalten verkställer, t.ex. s. 3.

rättelse av ett sakfel eller ett fel i förfarandet till en parts nackdel alltid förutsätter partens samtycke.

I 12 kap. 4 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) anges att om den som får arbetslöshetsförmån har beviljats arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service och sådan kostnadsersättning som nämns i 10 kap. 6 §, på grund av att sökanden har lämnat uppenbart felaktig information om sitt deltagande i den sysselsättningsfrämjande servicen, kan arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av den som saken gäller avgöra ärendet på nytt. Bestämmelsen har utformats med medverkan av riksdagens grundlagsutskott¹².

I 43 § i lagen om allmänt stöd (48/2026) ingår en bestämmelse som motsvarar 12 kap. 4 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service. I den nämnda bestämmelsen i lagen om allmänt stöd anges att om mottagaren av allmänt stöd har beviljats allmänt stöd för tiden för sysselsättningsfrämjande service och i 10 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd kostnadsersättning till följd av att sökanden har lämnat uppenbart felaktig information om sitt deltagande i sysselsättningsfrämjande service, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt. Även denna bestämmelse har utformats med medverkan av riksdagens grundlagsutskott¹³.

Om en studerande inte alls har inlett sina studier vid en läroanstalt, kan Folkpensionsanstalten med stöd av 30 c § i lagen om studiestöd (65/1994) utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ett ärende som gäller studiestöd på nytt. Detta innebär endast en situation där studier inte har bedrivits en enda dag. I högskolestudier innebär detta till exempel situationer där den som valts till en läroanstalt inte tar emot studieplatsen, avstår från sin studierätt eller inte anmäler sig som närvarande. Om startdatumet för studierna endast skjuts fram, kan det inte anses att den studerande inte alls skulle ha inlett studierna vid läroanstalten.

I regeringens proposition RP 40/2015 rd till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om studiestöd konstaterades (s. 17): ”När det gäller studier på andra stadiet blir bestämmelsen tillämplig i sådana situationer där läroanstalten meddelar att den studerande under det första läsåret inte alls har inlett sina studier eller inte alls har deltagit i undervisningen. När det gäller högskolestudier blir bestämmelsen i praktiken tillämplig när den studerande inte har anmält sig som närvarande under det första året av studierna. Innan ärendet avgörs på nytt ska den studerande höras på det sätt som förutsätts i förvaltningslagen och efter avgörandet ska den studerande ha rätt att överklaga det nya avgörandet. Ändringen försvagar alltså inte sökandens rättsskydd.”

Ur en förmånstagares synvinkel innebär den nuvarande regleringen om rättelse av sakfel att det krävs samtycke av personen för rättelse till nackdel för honom eller henne även i de fall där felet är uppenbart och beror på personens eget förfarande. Om personen inte ger sitt samtycke, ansöker Folkpensionsanstalten om undanröjande av beslutet hos besvärinstansen. Enligt Folkpensionsanstaltens statistik godkändes 88,5 procent av ansökningarna om undanröjande 2024. Den genomsnittliga behandlingstiden i besvärsnämnden för social trygghet för ärenden som gäller undanröjande av beslut var inemot sju månader 2024. I en situation där det är uppenbart att beslutet är felaktigt och att det finns ett behov att korrigera det, är särskilt processen för undanröjande ett steg som närmast fördröjer behandlingen av ärendet. Processen

¹² GrUU 25/2013 rd – RP 90/2013 rd.

¹³ GrUU 41/2025 rd – RP 112/2025 rd.

för undanröjande av ett beslut är också administrativt tung. Slutresultatet är i allmänhet detsamma för förmånstagaren, oberoende av genom vilket förfarande man har kommit fram till det. Efter behandlingen får personen alltid ett överklagbart beslut, vilket tillgodoser rättsskyddet.

Det konstateras att det för närvarande i Folkpensionsanstaltens tillämpnings- och avgörandepraxis delvis är oklart om Folkpensionsanstalten till exempel kan rätta ett interimistiskt beslut till nackdel för kunden i en situation där det interimistiska beslutet har meddelats på behörigt sätt under rådande omständigheter, men kunden efter det interimistiska beslutet retroaktivt beviljas en förmån eller ersättning som inverkar nedsättande på beloppet av dagpenningen.

I sitt utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lagstiftning om allmänt stöd föreslog Folkpensionsanstalten att man till lagen om allmänt stöd skulle foga en möjlighet att i enlighet med 50 § 2 mom. i förvaltningslagen rätta ett fel utan samtycke av parten, om felet är uppenbart och har orsakats av partens eget förfarande¹⁴. Propositionen ändrades inte på det sätt som Folkpensionsanstalten föreslog. I regeringens proposition RP 112/2025 rd med förslag till lagstiftning om allmänt stöd konstateras det att i stället för att den ändring som Folkpensionsanstalten föreslog under remissbehandlingen görs endast i lagstiftningen om allmänt stöd som betalas utifrån arbetslöshet, kan ändringens ändamålsenlighet och konsekvenser bedömas med tanke på hela den förmånslagstiftningshelhet som Folkpensionsanstalten verkställer i samband med andra lagstiftningsprojekt. I sitt utlåtande av den 17 oktober 2025 om regeringens proposition RP 112/2025 rd till riksdagens grundlagsutskott konstaterade professor Olli Mäenpää följande: ”Med tanke på garantierna för god förvaltning är det dock inte helt oproblematiskt att Folkpensionsanstalten enligt 39 § i lagförslag 1, som till denna del avviker från förvaltningslagen, inte kan rätta ett felaktigt stödbeslut, om felet beror på sökandens eget förfarande, såsom felaktig information från sökanden. I en sådan situation finns det inga särskilt övertygande grunder för den föreslagna principen om skydd för berättigade förväntningar. Det är visserligen möjligt att i efterhand rikta återkravet mot stöd som beviljats på basis av ett felaktigt beslut, och det felaktiga beslutet kan också undanröjas i ett försvarat förfarande.¹⁵”

Det konstateras att 21 § i grundlagen, som gäller rättsskydd och garantier för god förvaltning, och principen om skydd för berättigade förväntningar i 6 § i förvaltningslagen inte torde hindra att lagstiftningen om social trygghet utvecklas så att rättsmedlen med fog kan vara olika i situationer där ett uppenbart sakfel i ett förmånsbeslut inte beror på partens eget förfarande och situationer där ett uppenbart sakfel i ett förmånsbeslut beror på partens eget förfarande. Med beaktande av att skyddet för berättigade förväntningar inom förvaltningen innebär att en enskild person under motiverade förutsättningar ska ha rätt att lita på en myndighets verksamhet, torde man inte ens vid utvecklingen av lagstiftningen om social trygghet kunna utgå från att en person som orsakat ett uppenbart sakfel alltid skulle samma motiverade förutsättningar att lita på att förmånsbeslutet står fast som en person som inte genom sin egen verksamhet har medverkat till fattandet av det felaktiga beslutet. Utvecklingen av lagstiftningen om social trygghet på ett sätt som avviker från nuläget kan bland annat bidra till att påskynda behandlingen av förmånsärenden, minska både partens och Folkpensionsanstaltens administrativa börda samt minska obefogade förmånsbetalningar och främja återkrav.

¹⁴ [Utlåtande.fi, Begäran om utlåtande om utkast till regeringens proposition med förslag till lagstiftning om allmänt stöd.](#)

¹⁵ [Ärendets behandlingsinfo RP 112/2025 rd \(Riksdagens webbplats\)](#)

Folkpensionsanstaltens återkravsprocess kan anses börja när ett beslut om grunderna meddelas. Med beslut om grunderna avses ett beslut genom vilket den överbetalning som ligger till grund för återkravet uppkommer. Man kommer fram till ett beslut om grunderna antingen genom rättelse av sakfel, ett förfarande för undanröjande av ett beslut eller justering av stödet.

I samband med beslutet om grunderna hörs personen om överbetalningen i enlighet med förvaltningslagen, om man inte i samband med beslutet avstår från återkravet på grund av obetydlighetsgrunden. Efter processen med hörande meddelar Folkpensionsanstalten ett överklagbart beslut om återkravet. Om en person anför besvär över beslutet om grunderna, meddelar Folkpensionsanstalten dock i regel beslut om återkrav först efter det att besvärssärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Om Folkpensionsanstalten har beslutat att återkräva en förmån som betalats till för högt belopp, övergår man till indrivningsfasen, som i första hand genomförs genom frivillig indrivning. I sista hand är en rättslig indrivning möjlig.

2.1.3 Rättelse av sakfel i arbetskraftspolitiska ärenden som gäller allmänt stöd

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om allmänt stöd finns det bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden. Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för betalning av arbetslöshetsförmåner (inkomstrelaterad dagpenning och allmänt stöd). Vissa utlåtandeuppgifter som kräver prövning har på riksnivå koncentrerats till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

Om det arbetskraftspolitiska utlåtandet måste rättas till den arbetssökandes nackdel, ska arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret höra den arbetssökande med stöd av 34 § i förvaltningslagen. I etablerad tillämpningspraxis har det ansetts att samtycke av den arbetssökande inte behövs för att ändra utlåtandet, eftersom det formellt sett inte är fråga om ett beslut. I praktiken innebär rättelse av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande att det tidigare utlåtandet upphävs och att ett nytt arbetskraftspolitiskt utlåtande ges om den arbetssökandes rätt till utkomstskydd för arbetslösa.

Behovet att korrigera ett arbetskraftspolitiskt utlåtande kan bero till exempel på att arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret upptäcker ett fel i utlåtandet eller på att den arbetssökande retroaktivt meddelar uppgifter som inverkar på avgörandet av ett förmånsärende som meddelats i det arbetskraftspolitiska utlåtandet. Dessutom kan arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten begära att arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret behandlar ett ärende på nytt till exempel när den arbetssökande har meddelat arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten om arbete, företagsverksamhet eller studier och något arbetskraftspolitiskt utlåtande inte tidigare har getts om dessa.

När arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten har fått ett nytt arbetskraftspolitiskt utlåtande som avviker från det tidigare, begär arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten den arbetssökandes samtycke till att det beslut som meddelats på basis av det tidigare arbetskraftspolitiska utlåtandet behandlas på nytt. Besvär över det nya beslutet av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten får anföras hos besvärsnämnden för social trygghet och över dess beslut hos försäkringsdomstolen.

Arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ger arbetskraftspolitiska utlåtanden till både arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten, och när utlåtandet ges har arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och

förvaltningscentret inte nödvändigtvis ens information om huruvida den arbetssökande ansöker om inkomstrelaterad dagpenning eller allmänt stöd. Därför är det ändamålsenligt att Arbetskraftsmyndighetens och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets förfaranden är oberoende av hurdana förfaranden arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten följer, om det finns väsentliga skillnader i dem.

2.1.4 Betalningsperioder för rehabiliteringspenning

I 46 § i rehabiliteringslagen finns det bestämmelser om betalning av rehabiliteringsförmån och rehabiliteringspenningförmån samt kostnadsersättning. Enlig 2 mom. i den paragrafen omfattar den första betalningsperioden de sex första vardagarna efter det att rätten till rehabiliteringspenning börjat och varje följande betalningsperiod 25 vardagar. Om rehabiliteringen genomförs i kortare perioder motsvarar betalningsperioden den genomförda perioden.

I Folkpensionsanstaltens verkställighetsarbete har det observerats att den nuvarande regleringen ofta kan leda till situationer som är oändamålsenliga för en person och där han eller hon under samma månad kan få flera mindre betalningar. I sådana fall är utbetalningen av rehabiliteringspenning inte på samma sätt förutsägbar som till exempel utbetalningen av utkomstskydd för arbetslösa eller sjukdagpenning. Särskilt i fråga om yrkesinriktad rehabilitering har den senare meningen i 46 § 2 mom. lett till att rehabiliteringsklienten får flera små betalningar, eftersom rehabilitering som genomförs i kortare perioder har ansetts referera också till situationer där en person mellan korta rehabiliteringsperioder får rehabiliteringspenning för mellanliggande tid för att trygga sin försörjning. Detta kan leda till att rehabiliteringsklienten får små betalningar på veckobasis, om rehabiliteringen till exempel alltid genomförs i perioder på några dagar åt gången. Till exempel i arbetsprövning och arbetsträning som ordnas av Folkpensionsanstalten ingår olika möten för planering av rehabiliteringen samt faser som hänför sig till arbetssökning och arbete och i fråga om vilka längden och frekvensen varierar. Under vissa förutsättningar kan dessutom olika periodindelnings- och flexibilitetsmöjligheter användas inom tjänsterna.

I Folkpensionsanstaltens tillämpnings- och avgörandepraxis har det observerats att rehabiliteringsklienterna inte alltid vet när och hur mycket rehabiliteringspenning som kommer att betalas ut, vilket kan försvåra hanteringen av ekonomin och orsaka oro för försörjningen samt öka kontakterna till Folkpensionsanstalten. Arbetslösa rehabiliteringsklienter upplever arbetslöshetsförmånen som en tryggare förmån, eftersom den betalas regelbundet varje månad. Osäkerheten när det gäller den ekonomiska situationen och förmånernas komplexitet kan i värsta fall utgöra ett hinder för deltagande i rehabilitering. Vid Folkpensionsanstalten har man märkt att personer som får arbetslöshetsförmån inte nödvändigtvis söker sig till rehabilitering, även om de kunde ha rätt till rehabilitering, utan stannar kvar inom systemet med utkomstskydd för arbetslösa. Rehabiliteringsklienter kan till och med avbryta rehabiliteringen eller helt hoppa över den, eftersom betalningsperioderna för rehabiliteringspenningen är svåra att förutse och förstå.

2.2 Beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I 4 kap. 5 § i den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) föreskrivs det om förmånsbeloppet.

I 5 § 1 mom. ingår en grundläggande bestämmelse om beloppet av den jämkade förmånen. Bestämmelsen gäller inte bara inkomstrelaterad dagpenning utan också grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd och i fortsättningen allmänt stöd som ersätter dessa grundskyddsformåner

och betalas på grundval av arbetslöshet. Enligt bestämmelsen räknas den jämkade arbetslöshetsförmånen ut så att 50 procent av inkomsten dras av från den fulla arbetslöshetsförmånen (eller från den arbetslöshetsförmån som har minskats för att beakta en social förmån som ska dras av).

Paragrafens 2 mom. innehåller en bestämmelse om maximibeloppet och minimibeloppet av jämkad inkomstrelaterad dagpenning. Enligt bestämmelsen om maximibeloppet beräknas beloppet av jämkad inkomstrelaterad dagpenning så att summan av nämnda dagpenning och inkomsten under jämningsperioden är högst lika stor som den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen. Vid tillämpningen av bestämmelsen beaktas hela den inkomst som personen har fått under jämningsperioden, alltså inte enbart 50 procent av inkomsten enligt 1 mom. Det sammanlagda beloppet av denna totala inkomst och jämkad inkomstrelaterad dagpenning kan vara högst det belopp som ligger till grund för full inkomstrelaterad dagpenning. Målet är att det sammanlagda beloppet av inkomsten av den partiella sysselsättningen och den inkomstrelaterade dagpenningen inte ska överstiga den lön som beräknats som grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, vilket skulle kunna skapa hinder för en övergång till heltidsarbete.

Syftet med bestämmelsen om minimibelopp är att förhindra att personens jämkade inkomstrelaterade dagpenning på grund av bestämmelsen om maximibelopp blir mindre än den jämkade arbetslöshetsförmån som med stöd av 1 mom. betalas till en mottagare av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd, eller i fortsättningen en mottagare av allmänt stöd. I jämkad inkomstrelaterad dagpenning betalas alltså dock minst lika mycket som personen skulle ha rätt att få i jämkad grundskyddsformån.

Enligt 15 § 2 mom. 7 punkten i lagen om allmänt stöd tillämpas bestämmelserna om förmånsbelopp i 4 kap. 5 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i fråga om allmänt stöd.

Även om bestämmelsen i 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i sig innehåller en mycket fungerande beräkningsregel, bedöms den inte vara särskilt tydlig och informativ ur individernas synvinkel. I samband med arbetet efter att det skyddade beloppet vid jämkning av arbetslöshetsförmåner slopades har det fastställts att bestämmelsen om jämkning av arbetslöshetsförmåner ska utvecklas. Av bestämmelsen måste framgå tydligare hur jämkningen sker och i vilken mån den inkomst som blir kvar enligt beräkningsformeln fortfarande sporrar till att ta emot deltidsarbete eller till att driva företagsverksamhet som bisyssla.

2.3 Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa

I 25 § i lagen om arbetslöshetskassor föreskrivs om finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa. Paragrafens 2 mom. gäller beloppet av statens och hemkommunens finansieringsandelar i en situation där inkomstrelaterad dagpenning i sådana situationer som avses i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas ut till jämkat eller minskat belopp. Dessutom föreskrivs det i momentet, sådant det lyder till och med den 30 april 2026, att om företagarens inkomstrelaterade dagpenning med stöd av 2 kap. 7 § 1 mom. 5 eller 6 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas till företagarens familjemedlem under tiden för dennes permittering eller avbrott i arbetet, betalas för den inkomstrelaterade dagpenningen inte statsandel eller finansieringsandel för hemkommunen för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning. År 2025 lämnades det med stöd av 2 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa sammanlagt 39 arbetskraftspolitiska utlåtanden. Det finns inga uppgifter om hur många av dessa utlåtanden som gavs på grundval av 2 kap. 7 § 1 mom. 5 eller 6 punkten.

Bestämmelsen i 25 § 2 mom. i lagen om arbetslöshetskassor har ändrats genom en lag som träder i kraft den 1 maj 2026 (lag 52/2026, RP 112/2025 rd). I den regeringspropositionen föreslogs dock ingen ändring i fråga om finansieringen av den inkomstrelaterade dagpenning som betalas till en företagares familjemedlem. Momentet ska enligt förslaget ändras så, att från och med den 1 maj 2026 ska dess tillämpning motsvara den bestämmelse som gäller till och med den 30 april 2026, så att statens eller hemkommunens finansieringsandel inte heller från och med den 1 maj 2026 omfattar den inkomstrelaterade dagpenningen i ovannämnda situationer.

3 Målsättning

Regeringen reformerar den sociala tryggheten så att systemet är enklare och i högre grad uppmuntrar till arbete.

Målet med ändringarna av bestämmelserna om förfarande är att förenhetliga de bestämmelser om förfarande som gäller de förmåner som verkställs av Folkpensionsanstalten.

Syftet med ändringen av bestämmelsen om jämkning i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är att förtydliga hur jämkning sker och sporra till att ta emot deltidsarbete eller till att driva företagsverksamhet som bisyssla.

Förenhetligandet av bestämmelserna om förfaranden i de förmånslagar som Folkpensionsanstalten verkställer och utvecklingen av bestämmelsen om jämkning i lagen om utkomstskydd för arbetslösa förverkligar regeringsprogrammets mål om att göra den sociala tryggheten smidigare.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Det föreslås att bestämmelserna som gäller betalningsperioder för rehabiliteringspenning ändras.

Därtill föreslås det att det till sjukförsäkringslagen ska fogas en bestämmelse om meddelande av beslut. Folkpensionsanstalten ska i ärenden som gäller beviljande, förvägrande, justering, indragning eller återkrav av en förmån ge sökanden ett skriftligt beslut. Något beslut behöver inte ges om justeringen av en förmån beror uteslutande på en indexjustering eller någon annan motsvarande grund som följer direkt av lag eller förordning, om inte sökanden särskilt yrkar på ett beslut.

Det föreslås också att det till sjukförsäkringslagen ska fogas en bestämmelse om avbrytande eller minskning av utbetalningen av en förmån på grund av förändrade förhållanden. Utbetalningen av en förmån kan tillfälligt avbrytas eller beloppet av förmånen som ska betalas ut minskas, om det på grundval av ändrade förhållanden eller någon annan orsak är uppenbart att mottagaren inte längre har rätt till förmånen eller att förmånsbeloppet ska minskas. Förmånstagaren ska omedelbart underrättas om avbrott och minskning, och beslutet om förmånen ska meddelas utan dröjsmål.

Dessutom föreslås det att bestämmelserna om rättelse av sakfel ska ändras. Enligt förslaget ska Folkpensionsanstalten i fortsättningen tillämpa förvaltningslagens 50 § på rättelse av sakfel. I och med ändringen ska Folkpensionsanstalten kunna rätta ett sakfel till en parts nackdel utan

partens samtycke, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. Förslaget gäller inte lagen om utkomststöd (1412/1997).

Därtill föreslås det att bestämmelsen om beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att det av bestämmelsen tydligare framgår hur jämkningen sker. Innehållet i bestämmelsen ändras inte. Paragrafen ska fortfarande motsvara den gällande paragrafen. De ändringar som görs i paragrafen ska endast förtydliga ordalydelsen och därmed inverkar ändringarna inte på beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån.

I propositionen föreslås det också att lagen om arbetslöshetskassor ändras så, att från och med den 1 maj 2026 ska dess tillämpning motsvara bestämmelsen om finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa som gäller till den 30 april 2026.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Regeringen har under vårsessionen utöver denna proposition även överlämnat en regeringsproposition (RP 49/2026 rd) till riksdagen som har beretts av social- och hälsovårdsministeriet och som gäller ändring av lagstiftningen om Folkpensionsanstaltens informationsutbyte. I den regeringspropositionen föreslås ändringar i lagen om utkomststöd, lagen om allmänt bostadsbidrag, lagen om bostadsbidrag för pensionstagare, lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och sjukförsäkringslagen. Det föreslås att de bestämmelser om Folkpensionsanstaltens rätt att få uppgifter som finns i lagen om utkomststöd, lagen om allmänt bostadsbidrag och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare ändras så att bestämmelserna är mer preciserade och avgränsade än de gällande bestämmelserna i fråga om Folkpensionsanstaltens rätt att få sådana uppgifter av penninginstitut som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som handläggs. Till dessa lagar föreslås det också bestämmelser om rätten att göra förfrågningar om dessa uppgifter med hjälp av ett övervakningssystem för bank- och betalkonton. Syftet med förslaget om informationsbyte i den propositionen är att förhindra och avslöja missbruk och felaktiga betalningar, samt att minska den administrativa belastningen, göra Folkpensionsanstaltens verksamhet effektivare och göra det smidigare för förmånssökanden att uträtta ärenden. Denna proposition och den nämnda propositionen främjar som helhet behörig myndighetsverksamhet utan dröjsmål och tillitsskyddet som hör till grunderna för god förvaltning, då antalet tilläggsutredningar som Folkpensionsantalet begär av kunderna minskar, antalet sakfel i förmånsbesluten minskar och antalet återkrav av förmåner som betalats ut till för högt belopp minskar. Även det administrativa arbetet i samband med undanröjandet av felaktiga beslut minskar för kunderna, Folkpensionsanstalten och besvärinstanserna.

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionens ekonomiska konsekvenser bedöms vara små.

Konsekvenser för hushåll

Den till sjukförsäkringslagen föreslagna bestämmelse om tillfälligt avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningsförmån minskar felaktig utbetalning av förmåner och återkravssituationer. De bestämmelser om rättelse av sakfel utan partens samtycke som föreslås till förmånslagarna påskyndar handläggningen av förmånsärenden.

Förslaget om beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån har ingen inverkan på beloppet av jämkade arbetslöshetsförmån som ska betalas ut. Förtydligandet av bestämmelsen kan dock ha en positiv inverkan på mottagandet av deltidsarbete och kortvarigt visstidsarbete (heltidsarbete

som varar i högst två veckor). Då minskar behovet av utkomstskydd för arbetslösa och samtidigt kan också behovet av allmänt bostadsbidrag och utkomststöd minska. Eftersom beskattningen av löneinkomster är lättare än beskattningen av förmånsinkomster ökar beloppet av de nettoinkomster som en person har till sitt förfogande.

Konsekvenser för sysselsättningen

Förtydligandet av bestämmelsen om beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån kan ha en positiv inverkan på mottagandet av deltidsarbete och kortvarigt visstidsarbete (heltidsarbete som varar i högst två veckor). De konsekvenserna som förtydligandet av beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån har för sysselsättningen beror dock på beteendeffekterna.

4.2.2 Andra konsekvenser för människor och samhälle

4.2.2.1 Konsekvenser för systemet för social trygghet

De bestämmelser om meddelande av beslut och tillfälligt avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningförmån som föreslås bli fogade till sjukförsäkringslagen förenhetligar bestämmelserna om förfarande i förmånslagstiftningen.

Förslagen om tillfälligt avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningförmån minskar felaktig utbetalning av förmåner och återkravssituationer. Dessutom minskar de förslag som gäller sjukförsäkringslagen och de som gäller rättelse av sakfel det administrativa arbetet för kunderna, Folkpensionsanstalten och besvärinstanserna i samband med återkrav och undanröjande av felaktiga beslut.

Ändringarna som gäller rättelse av sakfel gör verkställandet av förmånerna smidigare och försnabbar rättelsen av felaktiga beslut. I enlighet med förvaltningslagen ska en part ges tillfälle att framföra sin åsikt innan ett ärende avgörs. En part har på motsvarande sätt som i nuläget rätt att överklaga ett beslut om rättelse av sakfel och möjlighet att kräva att ett felaktigt beslut som vunnit laga kraft undanröjs.

Ändringen av bestämmelsen om beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån förtydligar lagstiftningen. Om målet att bestämmelsen ska vara begripligare än tidigare uppnås minskar felaktiga uppfattningar om jämkning.

4.2.2.2 Grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter

Grundlagens 21 § gäller rättsskyddet. Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning ska tryggas genom lag.

Rätten till en rättvis rättegång har även tryggats i artikel 6 i Europakonventionen. Då unionsrätten tillämpas i besvärsnämnderna, omfattas förfarandet även av föreskriften i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna om att var och en ska ha rätt till en rättvis och offentlig rättegång inom skälig tid i en oberoende och opartisk domstol som inrättats lagligt tidigare.

Förvaltningslagen är en lag som definierar behörig behandling av förvaltningsärenden, förvaltningsförfarande och grunderna för god förvaltning¹⁶. Förvaltningslagen tillämpas i regel på handläggningen av de förmåner som Folkpensionsanstalten verkställer. I den förmånslagstiftning som Folkpensionsanstalten tillämpar finns bestämmelser om förfarandet som avviker från förvaltningslagen.

I sjukförsäkringslagen föreskrivs i fortsättningen om meddelande av beslut och om tillfälligt avbrytande eller minskning av utbetalning. I de förmånslagar som verkställs av Folkpensionsanstalten ska med en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen föreskrivas likalydande om rättelse av sakfel, men ändringen gäller dock inte lagen om utkomststöd. De föreslagna bestämmelserna är betydande med tanke på 21 § i grundlagen som gäller rättsskyddet och tryggheten av garantier för god förvaltning.

Uppenbarhetskravet som fogas till bestämmelserna om rättelse av sakfel utan partens samtycke anknyter till tillitsskyddet som ingår i de grunder för god förvaltning som anges i 6 § i förvaltningslagen. Tillitsskyddet begränsar bland annat möjligheten att med retroaktiv verkan återkalla beslut genom vilka någon beviljats en fördel, och begränsar också allmänt möjligheterna att ändra beslut till nackdel för den enskilde.

I propositionen föreslås det inte att det separat ska föreskrivas om skyldigheten att ge en part tillfälle att framföra sin åsikt innan ett ärende avgörs. Detta anses inte vara problematiskt eftersom förvaltningslagens bestämmelser om hörande av en part tillämpas på handläggande av förmånsärenden hos Folkpensionsanstalten. Enligt 34 § 1 mom. i förvaltningslagen ska en part innan avgörande av ett ärende ges tillfälle att framföra sin åsikt om ärendet och avge sin förklaring med anledning av sådana yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras. I 34 § 2 mom. i förvaltningslagen föreskrivs det om avgörande av ett ärende utan att en part hörs.

Då ett sakfel kan rättas till en parts nackdel utan partens samtycke betonas hörandets nödvändighet som ett centralt rättsskyddsmedel för parten innan ärendet avgörs. I en situation där samtycke till rättelse av ett beslut saknas kan partens egen utredning i ärendet vara avgörande vid bedömningen av om felet på ett sådant sätt varit uppenbart och orsakats av partens eget förfarande att förutsättningarna för rättelse av beslutet till partens nackdel uppfylls. Det är felaktigt förfarande att låta bli att höra parten. Besvärinstanserna kan på basis av att parten inte har hörts undanröja beslutet och återförvisa ärendet för ny behandling till Folkpensionsanstalten.

Parten vid rättelse av sakfel får ett nytt överklagbart beslut som parten genast kan överklaga. Besvärsrätten i de förmånslagar som Folkpensionsanstalten tillämpar samt i sista hand förfarandet för undanröjande av lagakraftvunna beslut tryggar partens rättigheter även när beslutet har rättats utan partens samtycke.

I fråga om de förmåner som verkställs av Folkpensionsanstalten tillämpas ett system för ändringssökande med två instanser där besvärsnämnden är den första instansen och försäkringsdomstolen den andra rättsinstansen. Besvärsnämnden för social trygghet som behandlar förmånsärenden som verkställs av Folkpensionsanstalten är ett oberoende besvärsgorgan av första instans som inrättats genom lag.

¹⁶ Olli Mäenpää: Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet (2024).

Ändring i beslut från Folkpensionsanstalten ska sökas inom den tidsfrist som anges i förmånslagstiftningen. Om Folkpensionsanstalten till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i det besvär som lämnats in, ska Folkpensionsanstalten meddela ett rättelsebeslut i ärendet. Ändring i ett rättelsebeslut får sökas hos besvärsnämnden. Om Folkpensionsanstalten inte kan rätta det överklagade beslutet, ska Folkpensionsanstalten inom 30 dagar efter besvärstidens utgång skicka besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärsnämnden för behandling. Besvärsnämndens beslut kan överklagas hos försäkringsdomstolen. Även om besvär som anförs hos besvärsnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen har kommit in efter utgången av föreskriven tid, kan besvären tas upp till prövning om det finns vägande skäl till förseningen.

I den förmånslagstiftning som Folkpensionsanstalten tillämpar föreskrivs om undanröjande av beslut. Om ett lagakraftvunnet beslut som meddelats av Folkpensionsanstalten grundar sig på felaktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan besvärsnämnden för social trygghet på yrkande av Folkpensionsanstalten eller parten undanröja beslutet och återförvisa ärendet för ny behandling. Besvärsnämnden för social trygghet ska ge parten tillfälle att framföra sin åsikt innan ärendet avgörs. Ett beslut från besvärsnämnden för social trygghet får inte överklagas genom besvär.

Med beaktande av den skyldighet att höra parter som föreskrivs i förvaltningslagen samt den besvärsrätt och det förfarande för undanröjande av lagakraftvunna beslut som föreskrivs i de förmånslagar som tillämpas av Folkpensionsanstalten, anses den föreslagna ändringen av rättelse av sakfel inte på ett betydande sätt försvaga tillgodoseendet av rättsskyddet som tryggas i grundlagen, trots att det rättsskyddsmedel som grundar sig på samtycke och förfarande om undanröjande ska slopas för Folkpensionsanstaltens kunder vid rättelse av sakfel i de mycket avgränsade situationerna som föreslås.

De föreslagna bestämmelserna om rättelse av sakfel främjar en snabb och smidig förmånshandläggning hos Folkpensionsanstalten. Grundlagsutskottet anser att skyndsam handläggning av ärenden har betydelse med tanke på tryggandet av garantier för god förvaltning¹⁷. Långsamma förvaltningsprocesser kan också i praktiken förhindra att indrivningen av förmåner förverkligas till fullt belopp och att straffansvaret förverkligas.

Om målet om att bestämmelsen om beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån ska vara begripligare än tidigare uppnås, minskar felaktiga uppfattningar om jämkning. Detta kan ha en positiv inverkan på mottagandet av deltidsarbete och kortvarigt visstidsarbete (heltidsarbete som varar i högst två veckor). Det föreslagna förtydligandet bidrar till att tillförsäkra rätten till arbete som tryggas i 18 § i grundlagen. Riksdagens grundlagsutskott har i sin utlåtandep Praxis fäst uppmärksamhet vid bestämmelsernas begriplighet och har betonat att det är särskilt viktigt med tydlig reglering vid den här typen av bestämmelser som har kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna och som gäller fysiska personers normala dagliga aktiviteter¹⁸.

4.2.2.3 Konsekvenser i landskapet Åland

Bestämmelser om Ålands självstyrelse finns i grundlagen och i självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Landskapet Ålands självstyrelse grundar sig på Nationernas förbunds beslut och konvention från 1921 samt på den nationella lagstiftningen om självstyrelse för landskapet.

¹⁷ GrUU 25/2013 rd – RP 90/2013 rd

¹⁸ GrUU 51/2016 rd – RP 215/2016 rd

Syftet med lagstiftningen om självstyrelsen är att garantera landskapets befolkning dess kultur, lokala sedvänjor och svenska språk samt att göra det möjligt för befolkningen att så självständigt som möjligt ordna sin tillvaro inom gränserna för landskapets statsrättsliga ställning. Enligt 120 § i grundlagen har landskapet Åland självstyrelse enligt vad som särskilt bestäms i självstyrelselagen för Åland.

Enligt självstyrelselagen för Åland tillkommer självstyrelse landskapet Åland enligt vad som föreskrivs i den lagen. Landskapet Ålands befolkning företräds i fråga om självstyrelsen av Ålands lagting. Lagtinget stiftar lagar för landskapet (landskapslagar). Landskapets allmänna styrelse och förvaltning ankommer på Ålands landskapsregering och de myndigheter som lyder under den. Landskapsregeringen kan med stöd av ett bemyndigande i en landskapslag utfärda landskapsförordningar i angelägenheter som hör till landskapets behörighet.

Landskapets lagstiftningsbehörighet har fastställts på så sätt att självstyrelselagen för Åland innehåller en detaljerad förteckning över de ärenden i vilka landskapet har behörighet. Dessutom innehåller självstyrelselagen detaljerade bestämmelser om de ärenden i vilka riket har lagstiftningsbehörighet.

Enligt 18 § 1, 13, 14 och 23 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i ärenden som gäller landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, socialvården, undervisningen och främjande av sysselsättningen. Enligt motiveringen till självstyrelselagen hör även lagstiftningen om yrkesvägledning och arbetsförmedling till rättsområdet för undervisning och främjande av sysselsättningen. Enligt 27 § 11 punkten och 29 § 1 mom. 3 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om försäkringsavtal och socialförsäkring.

Rehabiliteringslagen omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet. Förslaget som gäller betalningsperioder bedöms inte ha några konsekvenser i landskapet Åland. Folkpensionsanstalten ansvarar för verkställigheten av rehabiliteringslagen i landskapet Åland.

Sjukförsäkringslagen, lagen om handikappförmåner (570/2007), folkpensionen, garantipensionen och bostadsbidraget för pensionstagare omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet.

Landskapet Åland har lagstiftningsbehörighet i fråga om det allmänna bostadsbidraget, stödet för hemvård av barn och studiestödet.

Underhållsstödet och barnbidraget omfattas av landskapets lagstiftningsbehörighet och Åland tillämpar lagen om underhållsstöd (580/2008) och barnbidragslagen (796/1992) med stöd av så kallad blankettlag. Folkpensionsanstalten verkställer underhållsstödet och barnbidraget också i landskapet Åland. Moderskapsunderstödet omfattas också av landskapets lagstiftningsbehörighet och Åland tillämpar lagen om moderskapsunderstöd (477/1993) genom blankettlag.

Lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010) omfattas också av landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapet har stiftat en landskapslag (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer.

Utkomstskyddet för arbetslösa regleras på Åland i landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4.2.3 Konsekvenser för de verkställande aktörerna

Konsekvenser för Folkpensionsanstalten

Ändring av bestämmelserna om betalningsperioder för rehabiliteringspenning

Ändringen kan i liten utsträckning komma att minska Folkpensionsanstaltens verksamhetskostnader, eftersom tydligare fastställda betalningsperioder minskar kontakterna till Folkpensionsanstalten. Ändringen orsakar systemändringar i Folkpensionsanstaltens förmånssystem.

Tillfälligt avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen

Den föreslagna ändringen i sjukförsäkringslagen som gäller tillfälligt avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningförmån gör handläggningsarbetet i fråga om dagpenningförmåner smidigare och snabbare, eftersom felaktigt utbetalda dagpenningförmåner kan åtgärdas genast. På motsvarande sätt minskar de administrativa kostnader som uppkommer vid Folkpensionsanstalten i samband med indrivningen, när antalet överbetalningar minskar. Det konstateras att det för att verkställandet ska gå smidigt och för att undvika överbetalningar är viktigt att en felaktigt beviljad dagpenningförmån kan avbrytas eller att förmånsbeloppet minskas till rätt storlek när Folkpensionsanstalten märker att förmånsbeloppet eller grunden till förmånen är fel. Bestämmelsen kan tillämpas i situationer där Folkpensionsanstalten har tydliga bevis på det.

Den föreslagna ändringen förtydligar förmånshandläggningen vid rättelse eller justering av beslut. I fortsättningen ska en person inte kunna få stora överbetalningar av en förmån under den tid som det med den nuvarande regleringen tar för Folkpensionsanstalten att handlägga och fatta ett beslut i ett ärende som gäller omprövning och justering, och det inte är fråga om en sådan situation som avses i 17 kap. 3 a § i sjukförsäkringslagen. Om det till exempel är fråga om rättelse av ett felaktigt beslut till en kunds nackdel på grund av förändrade förhållande och kunden inte ger sitt samtycke till att beslutet rättas, ska Folkpensionsanstalten enligt nuvarande praxis vänta på att beslutet har vunnit laga kraft innan förfarandet för undanröjande kan inledas och först då är det möjligt att tillämpa den bestämmelse om avbrytande eller minskning av utbetalningen av en förmån som avses 17 kap. 4 § 3 mom. i sjukförsäkringslagen.

Den föreslagna ändringen kommer också att förtydliga processen för ändringssökande i sådana situationer där ett överklagbart beslut eller ett interimistiskt beslut under processen för ändringssökande visar sig vara felaktigt eller på annat sätt lagstridigt. En sådan situation är till exempel då en part retroaktivt beviljas en förmån eller en ersättning som har inverkan på dagpenningens belopp. Det konstateras att det för närvarande i Folkpensionsanstaltens tillämpnings- och avgörandepraxis delvis är oklart om Folkpensionsanstalten till exempel kan rätta ett interimistiskt beslut till nackdel för kunden i en situation där det interimistiska beslutet har meddelats på behörigt sätt under rådande omständigheter, men kunden efter det interimistiska beslutet retroaktivt beviljas en förmån eller ersättning som inverkar minskande på dagpenningens belopp. I fortsättningen behöver Folkpensionsanstalten inte vänta på att ett interimistiskt beslut som visat sig vara felaktigt har fastställts och först efter det ansöka om att beslutet ska undanröjas.

Den föreslagna ändringen orsakar små ändringar i Folkpensionsanstaltens förmånssystem och beslutsmallar. Ändringen förutsätter också utbildning av handläggningsspecialisterna och ändring av förmånsanvisningarna. Eftersom den föreslagna bestämmelsen redan ingår i flera

andra förmånslagar som Folkpensionsanstalten tillämpar, underlättar en enhetlig reglering också kundrådgivningen i kundservicearbetet.

Rättelse av sakfel

Den föreslagna ändringen av rättelse av sakfel utan partens samtycke gör Folkpensionsanstaltens förmånshandläggning smidigare. Partens samtycke till rättelse av ett beslut behöver inte längre begäras, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. I praktiken faller de arbetsmoment i förmånshandläggningen bort där begäran om samtycke utarbetas och skickas, samt där partens svar behandlas och svarets innehåll tolkas. Å andra sidan ska en part i regel höras i enlighet med 34 § i förvaltningslagen innan ärendet avgörs.

Det som bidrar mest till att göra handläggningen smidigare är att förfarandet om undanröjande inte tillämpas i situationer där en part inte ger sitt samtycke till rättelse till partens nackdel. Det är administrativt tungt och arbetsdrygt att upprätta en ansökan om undanröjande, samla ihop handlingar som anknyter till ansökan, skicka dem till besvärinstansen och höra kunden om de handlingar som hänför sig till undanröjandet. Dessutom tar behandlingen av ärenden om undanröjande länge hos besvärinstanserna, vilket innebär att ändringen snabbar upp handläggningen av förmånsärenden. År 2024 var handläggningstiden för ärenden om undanröjande i genomsnitt närmare sju månader hos besvärsnämnden för social trygghet. Också arbetsmomentet som gäller behandlingen och verkställandet av de beslut om ansökan om undanröjande som besvärinstansen meddelat faller bort.

Ändringen harmoniserar också bestämmelserna om förfarandet som gäller de förmåner som Folkpensionsanstalten verkställer.

Till följd av ändringen är ett nytt arbetsmoment bedömningen av om felet är uppenbart och om det har orsakats av partens eget förfarande. Bestämmelsen tillämpas på sådana situationer där felet är tydligt och där anmälningsskyldigheten har försummats. Ändringen i sin helhet gör behandlingen av sakfel smidigare och snabbare.

I och med ändringen kan beslut i ärenden som gäller återkrav av överbetalningar som beror på sakfel meddelas snabbare, särskilt i situationer där förfarandet om undanröjande inte behöver tillämpas. Ändringen minskar antalet situationer där återkravet måste avstås på grund av att överbetalningen har preskriberats. Ett beslut om återkrav kan inte meddelas innan ett beslut om grunderna har meddelats i den rätta ordningen. Också indrivningens resultat kan antas bli bättre då indrivningsåtgärder inleds snabbare.

Ändringen orsakar små systemändringar i Folkpensionsanstaltens förmånssystem och beslutsmallar. Dessutom orsakar ändringen interna utbildningsbehov och ändringar i interna anvisningar.

Konsekvenser för Arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ger Folkpensionsanstalten arbetskraftspolitiska utlåtanden om arbetssökandes rätt till allmänt stöd. Den föreslagna ändringen som gäller rättelse av sakfel förutsätter att det i ett arbetskraftspolitiskt utlåtande som ges retroaktivt ska antecknas om utlåntagets rättas på grund av den arbetssökandes eget förfarande. Längden på den förmånsperiod som avgörs retroaktivt har ingen betydelse.

I regel ska det redan i nuläget antecknas i arbetskraftspolitiska utlåtanden till exempel om en arbetssökande retroaktivt har meddelat uppgifter som inverkar på ett utlåtande som tidigare getts. I en situation där Folkpensionsanstalten utifrån nya uppgifter som inverkar på förmånsrätten har begärt ett nytt arbetskraftspolitiskt utlåtande har Folkpensionsanstalten redan information om hur den arbetssökande har förfarit i ärendet.

En del av de ärenden som arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret avgör retroaktivt kan vara mångtydiga på så vis att det inte är tydligt om den arbetssökande har orsakat felet med sitt eget förfarande. Sådana situationer kan till exempel anknyta till bedömningen av om den arbetssökande har arbetat i ett anställningsförhållande eller som företagare. Dessutom är det inte nödvändigtvis heller alltid uppenbart vad det felaktiga avgörandet i den arbetssökandes ärende om arbetslöshetsförmåner beror på.

Ändringen förutsätter att arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret särskilt fäster uppmärksamhet vid motiveringen till arbetskraftspolitiska utlåtanden när de rättar ett utlåtande som tidigare getts. Sådant utredningsarbete som omfattar den arbetssökandes alla ärenden hos arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kommer heller inte att göras efter ändringen, eftersom rättelse av sakfel utan den arbetssökandes samtycke endast hänför sig till Folkpensionsanstaltens förfaringssätt, och ändringen inverkar inte på den arbetssökandes rätt till allmänt stöd. I praktiken ska arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret i motiveringen till ett arbetskraftspolitiskt utlåtande meddela Folkpensionsanstalten om en arbetssökandes egna förfarande endast när det är uppenbart att det är fråga om den arbetssökandes eget förfarande och det har haft en betydande inverkan på att det tidigare felet uppstått.

Uppgiften ökar det administrativa arbetet i anslutning till lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden en aning i till exempel situationer där den arbetssökandes förfarande i nuläget av någon orsak inte nämns i motiveringen till utlåtandet. Att ange saken i motiveringen för utlåtandet till exempel i en situation där den arbetssökande retroaktivt meddelar sådana uppgifter som leder till ändring av det arbetskraftspolitiska utlåtandet stöder ändå från den arbetssökandes perspektiv avgörandets begriplighet och kan minska behovet av att ta kontakt i frågor som gäller ärendet. Genom tillräckliga motivering i utlåtandena stärks sålunda också den arbetssökandes rättsskydd. I vissa situationer kan Folkpensionsanstalten behöva kontakta arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för att få tilläggsuppgifter som hänför sig till rättelse av arbetskraftspolitiska utlåtanden. Mängden administrativt arbete i sin helhet bedöms dock inte märkbart öka.

4.2.4 Konsekvenser för besvärinstansernas verksamhet

Den föreslagna ändringen som gäller rättelse av sakfel utan samtycke minskar besvärinstansernas arbetsmängd i fråga om ärenden som gäller undanröjande. I och med de föreslagna bestämmelsernas begränsade tillämpningsområde bedöms det dock att den kvantitativa minskningen av ärenden som gäller undanröjande och därmed också minskningen av arbetsmängden inte kommer att vara betydande.

Om en person söker ändring av ett beslut där ett sakfel har rättats till partens nackdel utan samtycke, ska besvärinstansen utreda om de förutsättningar för inledande av förfarandet som anges i lagen uppfylls. Förutsättningarna är att felet ska vara uppenbart och att det har orsakats av partens eget förfarande.

5 Alternativa handlingsvägar och deras konsekvenser

Det finns allmänna bestämmelser om det förfarande som ska iakttas i förvaltningsärenden i förvaltningslagen, som i regel tillämpas på handläggning av de förmåner som Folkpensionsanstalten verkställer. Det är möjligt att avvika från bestämmelserna i förvaltningslagen utifrån en uttrycklig bestämmelse på lagnivå. Dessa specialbestämmelser har i regel företräde i förhållande till förvaltningslagen. Lagstiftningen om utkomstskydd som sköts av Folkpensionsanstalten innehåller sådana bestämmelser om förfarandet som avviker från förvaltningslagen och som under beredningen har konstaterats vara ändamålsenliga att fortfarande bevara i den nuvarande lagstiftningen.

Under beredningen har alternativet att stifta en separat lag om förfarandet i fråga om de förmåner som Folkpensionsanstalten verkställer övervägts. En lag om förfarandet kan harmonisera verkställandet. Bestämmelserna om förfarandet i förmånslagarna är dock redan i dagsläget huvudsakligen innehållsmässigt likadana. Avvikelserna mellan bestämmelserna om förfarandet beror på särdragen hos varje enskild förmån och går sålunda fortsättningsvis att motivera. Med anledning av det som framförts ovan anses en lag om förfarandet inte ändamålsenlig att bereda i detta skede.

6 Remissvar

Ett remissförfarande om utkastet till regeringsproposition ordnades mellan den 26 januari 2026 och den 8 mars 2026. Utlåtanden begärdes av sammanlagt 35 aktörer, och dessutom kunde alla intresserade lämna ett utlåtande i tjänsten Utlåtande.fi. Inom den utsatta tiden kom det in sammanlagt 33 utlåtanden i tjänsten. Utlåtande lämnades av Hyvinvointiala Hali ry, Vähävaraisten Oikeusturva ry, Stiftelsen för Rehabilitering sr, Nyyti ry, Synskadades förbund rf, Amnesty International Finländska sektionen rf, Finlands svenska synförbund rf, Mikro- och ensamföretagare rf, STTK rf, Suomen Psykologiliitto ry, NTM-centralen i Nyland, Ungdomssektorn rf, Akava ry, Riksdagens justitieombudsmans kansli, Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf, Nätverket för psykisk hälsa (Mentalhälsopoolen), justitieministeriet, Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry, MIELI Psykisk Hälsa Finland rf, Kyrkostyrelsen, Folkpensionsanstalten, Försäkringsdomstolen, Valfärdsområdesbolaget Hyvil Ab, undervisnings- och kulturministeriet, Helsingfors stad, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf, Institutet för hälsa och välfärd THL, Tammerfors stad, Centralförbundet för Barnskydd rf och statsrådets justitiekansler. Dessutom lämnade Ålands landskapsregering in ett utlåtande. Finansministeriet och arbets- och näringsministeriet meddelade att de inte har något att yttra i ärendet.

De föreslagna ändringarna i rehabiliteringslagen

Förslagen om att dra in rehabiliteringspenningen för unga och rehabiliteringsunderstödet enligt prövning har strukits till följd av remissvaren. Förslaget som gäller betalningsperioderna för rehabiliteringspenning understöddes till största del i yttrandena. Förtydligandet av betalningsperioderna understöddes och ansågs vara en positiv ändring för mottagarna av rehabiliteringspenning.

De föreslagna ändringarna i sjukförsäkringslagen

Folkpensionsanstalten konstaterade i sitt yttrande att Folkpensionsanstalten har hörts ingående redan i samband med den grundläggande beredningen av propositionen. I sitt yttrande understödde Folkpensionsanstalten att det till sjukförsäkringslagen fogas en bestämmelse om

avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningförmån på grund av förändrade förhållanden.

Justitieministeriet konstaterade i sitt yttrande att det föreslagna 15 kap. 2 a § 1 mom. inte verkar vara en nödvändig bestämmelse. Enligt justitieministeriets yttrande bestäms i regel i vilka ärenden som förvaltningsbeslut ska ges med stöd av den allmänna lagstiftningen. I justitieministeriets yttrande rekommenderas att paragrafens 1 mom. stryks från propositionen. Enligt justitieministeriets ståndpunkt är däremot undantaget i 2 mom. motiverat att föreskriva, men paragrafen eller specialmotiveringen bör kompletteras så att regleringens ändamålsenlighet säkerställs. Enligt justitieministeriet verkar det i bestämmelsen i nuläget bli en aning oklart vad som avses med att ”få uppgift om justering av förmånsbeloppet”, om ett beslut inte meddelas och från och med vilken tidpunkt tidsfristen på 30 dagar räknas.

Med anledning av justitieministeriets remissvar konstateras att konstruktionen av paragrafen om meddelande av beslut motsvarar strukturen av den paragraf om meddelande av beslut som finns i de andra förmånslagar som Folkpensionsanstalten verkställer. Med tanke på enhetligheten i regleringen av de olika förmånerna anses 15 kap. 2 a § 1 mom. vara nödvändig, och remissvaret ger alltså till denna del inte anledning till ändring av propositionen.

Justitieministeriets remissvar har diskuterats med Folkpensionsanstalten. Enligt den information som fåtts av Folkpensionsanstalten om dagpenningförmåner enligt sjukförsäkringslagen meddelas justeringsbeslut i nuläget till kunderna när beloppet av en minskande förmån ändras i samband med indexjusteringen och det inverkar på dagpenningens belopp. Om endast dagpenningens minimibelopp ändras till följd av indexjusteringen meddelas kunden inte ett beslut. Enligt Folkpensionsanstalten skickas i den situationen heller inte ett betalningsmeddelande till kunden i nuläget. Folkpensionsanstalten har under den fortsatta beredningen föreslagit att det ska föreskrivas om meddelande av beslut i dessa situationer på motsvarande sätt som i 63 § i folkpensionslagen. I den fortsatta beredningen med utgångspunkt i remissvaret konstaterades att det inte har framkommit någon anledning att ändra förslaget, men specialmotiveringen har kompletteras till följd av remissvaret.

De föreslagna ändringarna som gäller rättelse av sakfel

I remissyttrandena understöddes i huvudsak förslaget om att Folkpensionsanstalten ska kunna rätta ett sakfel till en parts nackdel utan partens samtycke, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. I yttrandena framfördes det dock sådana aspekter som ska beaktas i verkställandet, såsom vikten av nödvändigt hörande innan rättelseförfarandet för ett beslut inleds för att rättsskyddet ska tillgodoses. I yttrandena framfördes det också att det i synnerhet i fråga om den kundgrupp som är i utsatt ställning på grund av hälsotillstånd, funktionsförmåga eller livssituation måste kunna garanteras att de inte hamnar i orimliga situationer på grund av felaktiga eller otillräckliga utredningar. Det konstateras att det i förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke redan anges tydliga villkor för tillämpningen av bestämmelsen, och att reda ut och bedöma dessa villkor kräver prövning från fall till fall av Folkpensionsanstalten.

I sitt remissvar lyfte Folkpensionsanstalten fram att också till lagen om utkomststöd bör fogas en likadan hänvisning till förvaltningslagens 50 § som det föreslås att ska fogas till de andra förmånslagarna. Med anledning av Folkpensionsanstaltens yttrande konstateras att lagen om utkomststöd med avvikelse från de andra förmånslagarna i dagsläget inte innehåller någon bestämmelse om ändring av beslut i efterhand, till exempel om undanröjande av beslut. Enligt den gällande rättspraxisen kan rättelse av sakfel i utkomststödet till en kunds nackdel inte skiljas från indrivningen där förvaltningsdomstolen har beslutanderätt i utkomststödsärenden.

Beredningen av bestämmelser om rättelse av beslut när det gäller utkomststödet förutsätter en mer omfattande beredning än andra förmåner och en sådan beredning bedöms inte vara möjlig att göra inom tidsramen för denna regeringsproposition.

Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf framförde i sitt remissvar att det kunde vara bra att också arbetslöshetskassorna omfattas av en ändring som motsvarar ändringen av rättelse av ett sakfel till en parts nackdel utan samtycke om felet är uppenbart och har orsakats av partens eget agerande. Till följd av yttrandet konstateras det att förslaget gäller ändringar som är mer omfattande än denna proposition, eftersom det i denna proposition endast föreslås ändringar av de bestämmelser om förfarande som tillämpas med stöd av Folkpensionsanstaltens olika förmånslagar. Remissvaret gav inte anledning till att ändra eller komplettera regeringspropositionen.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, Tammerfors stad och Mikro- och ensamföretagare rf fäste i sina yttranden uppmärksamhet vid den bestämmelse om rättelse av sakfel som föreslås bli fogad till lagen om allmänt stöd. Remissinstanserna anser att det är svårt att avgöra i vilka situationer en arbetssökande har orsakat ett felaktigt arbetskraftspolitiskt utlåtande eller ett felaktigt beslut som meddelats av Folkpensionsanstalten utifrån ett utlåtande. Uppmärksamhet fästes också vid den mängd administrativt arbete som orsakas av arbetskraftsmyndigheten samt vid likabehandlingen av arbetssökande. Propositionens sakinhåll har inte ändrats med anledning av dessa yttranden. Avsnittet om konsekvenser för myndigheter har dock preciserats.

Justitiekanslern konstaterade i sitt yttrande att genom denna proposition ändras den rådande uppfattningen om förfarandet enligt god förvaltning vid rättelse av sakfel i förmånsbeslut som tryggar försörjningen. Det konstateras att redan i nuläget finns sådana gällande bestämmelser i lagen om allmänt bostadsbidrag som motsvarar bestämmelsen i 50 § i förvaltningslagen. Till följd av synpunkterna som framförs i justitiekanslerns yttrande har motiveringarna till lagstiftningsordningen kompletterats och avsnittet 4.2.2 om konsekvenserna för systemet för social trygghet och om konsekvenserna för de grundläggande fri- och rättigheterna och mänskliga rättigheterna har preciserats och kompletterats.

I sitt yttrande hänvisade justitiekanslern till projektet om ändring av lagstiftningen om informationsutbyte vid Folkpensionsanstalten (STM61:00/2025) och konstaterade att i propositionen borde utredas hurdana gemensamma konsekvenser dessa propositioner bedöms ha för Folkpensionsanstaltens kunder, i synnerhet med tanke på tillitsskyddet som ingår i grunderna för god förvaltning. Propositionernas samverkan beskrivs i avsnitt 4.2.

Justitiekanslern konstaterade i sitt yttrande att det i den fortsatta beredningen också borde bedömas hurdan betydelse ändringen har för Folkpensionsanstaltens automatiska beslutsfattande och övervakning av användningen av artificiell intelligens. Det konstateras att förslagen inte har någon inverkan på det användningsområde för automatiserade beslut som föreskrivs i 8 b kap. i förvaltningslagen. Enligt 53 e § i förvaltningslagen kan en myndighet avgöra ett ärende automatiserat endast när det i ärendet inte ingår omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall eller när de i ärendet ingående omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts av en tjänsteman eller någon annan som handlägger ärendet. Förslagen om rättelse av sakfel breddar inte det enligt lagen tillåtna användningsområdet för automatiserade beslut.

Riksdagens biträdande justitieombudsman konstaterade i sitt yttrande att det i den fortsatta beredningen noggrannare bör bedömas och motiveras ur förmånstagarnas rättsskyddsperspektiv varför och hur de krav som tillitsprincipen i nuläget sätter på myndigheter i ärenden gällande

social trygghet har förändrats så att rättelse till en parts nackdel inte längre förutsätter partens samtycke. Detta har behandlats i avsnitt 2.2.2.

Justitieministeriet konstaterade i sitt remissyttrande att motiveringen till rättelse av sakfel ger den uppfattningen att det egentligen inte är meningen att bestämmelsen i sak ska avvika från 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen, enligt vilken en myndighet kan undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet, och att det tvärtom verkar som att strävan är att beslut ska rättas i exakt sådana situationer. Enligt justitieministeriets yttrande ger motiveringen också den uppfattningen att den egentliga avsikten är att avvika från den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen, enligt vilket fel i sådana fall som avses i 1 mom. 4 punkten endast får rättas till partens fördel.

I och med det som framförs i justitieministeriets yttrande konstateras det att avsikten inte är att förslaget ska avvika från den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen, enligt vilken beslut endast får rättas till partens fördel med stöd av 1 mom. 4 punkten, när det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Som en specialbestämmelse i alla de förmånslagar som föreslås bli ändrade ingår redan i dagsläget en bestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen. Bestämmelsen föreslås inte bli ändrad och Folkpensionsanstalten ska fortsättningsvis tillämpa den i de situationer som anges i bestämmelsen och i övriga situationer tillämpas de nämnda bestämmelserna i förvaltningslagen.

Till följd av remissvaren har lagförslagen om rättelse av sakfel i syfte att förtydliga bestämmelserna ändrats så att det föreskrivs om rättelse av sakfel endast med en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen. Specialmotiveringen har kompletterats till följd av denna ändring.

Ändringarna av bestämmelsen om jämkad arbetslöshetsförmån

Förslagen om att förtydliga ordalydelsen i bestämmelsen om jämkad arbetslöshetsförmån i 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa understöddes i remissyttrandena. I yttrandena framfördes även betydelsen av att Folkpensionsanstaltens och arbetslöshetskassornas anvisningar är tydliga och begripliga. Med anledning av remissvaren konstateras att de föreslagna ändringar som endast förtydligar ordalydelsen i bestämmelsen om jämkad arbetslöshetsförmån inte gör det möjligt att tillämpa bestämmelsen på sätt som avviker från den nuvarande tillämpningspraxisen.

I några remissvar framfördes också betydelsen av förmånssystemets ekonomiska incitament till att ta emot deltidsarbete. Det föreslogs också att möjligheten att återinföra utkomstskyddets skyddsdel ska undersökas. Med anledning av dessa remissvar konstateras att den enda avsikten med de föreslagna ändringarna i bestämmelsen om jämkad arbetslöshetsförmån är att göra ordalydelsen tydligare och därmed minska riskerna för en eventuell byråkratifälla och det eventuella hinder det utgör för sysselsättningen. Remissvaren som gällde bestämmelsen om jämkad arbetslöshetsförmån gav ingen anledning till att ändra propositionen.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

46 §. *Betalning av rehabiliteringsförmån och rehabiliteringspenningförmån samt kostnadsersättning.* I paragrafen föreskrivs det om betalning av rehabiliteringsförmån och rehabiliteringspenningförmån samt om ersättning av rehabiliteringskostnader antingen till den som har rätt till förmånen eller direkt till serviceproducenten. I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om betalningsperioderna för betalningen av rehabiliteringspenningen. Det föreslås att momentet ändras så att rehabiliteringspenningen betalas till det konto som den försäkrade har angett. I momentet stryks den exakta ordalydelsen om betalningsperioder.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. om bemyndigande att utfärda förordning. Närmare bestämmelser om betalningsperioderna för rehabiliteringspenningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Regleringens nivå motsvarar regleringen i sjukförsäkringslagen och lagen om allmänt stöd, i vilka det på motsvarande sätt föreskrivs om betalningsperioder genom förordning av statsrådet.

49 §. *Avbrytande eller minskning av förmån på grund av förändrade förhållanden.* I paragrafen föreskrivs det om avbrytande eller minskning av en rehabiliteringsförmån eller rehabiliteringspenningförmån. Det föreslås att paragrafen ändras. Den föreslagna ändringen är av teknisk natur och dess syfte är att förenhetliga formuleringen i bestämmelsen med 25 § i lagen om allmänt stöd och 21 § som föreslås fogas till 15 kap. i sjukförsäkringslagen. Bestämmelsen kan fortfarande tillämpas i situationer där Folkpensionsanstalten får vetskap om att rehabiliteringsklientens förhållanden i ett senare skede har förändrats, på grund av vilket förutsättningen för beviljande av rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenningförmån faller bort eller förmånen betalas till ett mindre belopp. I fråga om rehabiliteringspenningförmånen kan en sådan situationen uppstå till exempel av den anledningen att Folkpensionsanstalten får vetskap om att rehabiliteringsklienten av en annan försäkringsanstalt får någon förmån som inverkar på förmånen. I dessa situationer kan Folkpensionsanstalten med stöd av paragrafen genast avbryta eller minska förmånen till exempel för att förhindra överlappande betalningar.

57 §. *Rättelse av sakfel.* Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad. I paragrafen ska det fortsättningsvis föreskrivas om rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I 43 § i rehabiliteringslagen föreskrivs det om rehabiliteringsklientens skyldighet att lämna uppgifter. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan partens samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när rehabiliteringsklienten inte är förhindrad att arbeta på grund av deltagande i rehabilitering på det sätt som avses i 23 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner. I denna situation förutsätter rättelse av ett sakfel att rehabiliteringsklienten inte har meddelat Folkpensionsanstalten om sitt arbetande på korrekt sätt. Bestämmelsen kan också tillämpas i situationer där den försäkrade som grund för sin ansökan har lagt fram till exempel ett förfalskat läkarutlåtande eller en annan förfalskad handling, såsom sådana handlingar som beskriver ett företags möjligheter till framgång och som behövs för ansökan om näringsstöd. Bestämmelsen kan dessutom tillämpas i till exempel situationer där den försäkrade i sin ansökan om rehabilitering av misstag eller av oaktsamhet har angett fel avdelning eller en sådan serviceproducent som inte kan ta emot den försäkrade som klient.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 58 § 5 mom. i rehabiliteringslagen ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 58 § 5 mom. ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 55 §. Inga ändringar i detta föreslås.

7.2 Sjukförsäkringslagen

15 kap. Verkställighet

2 a §. *Beslut som gäller dagpenningförmåner.* Den föreslagna paragrafen är ny. Paragrafen innehåller bestämmelser om i vilka situationer Folkpensionsanstalten ska ge sökanden ett beslut i ett ärende som gäller en dagpenningförmån och om undantagssituationer som gäller meddelande av beslut.

Enligt paragrafens 1 mom. ska Folkpensionsanstalten i ärenden som gäller beviljande, förvägrande, justering, indragning eller återkrav av en dagpenningförmån ge sökanden ett skriftligt beslut. Ur ett enhetlighetsperspektiv är bestämmelsen behövlig för att det tydligt ska framgå i vilka situationer Folkpensionsanstalten ska meddela sökanden ett överklagbart beslut om dagpenningförmåner. Den sökande ska även ges ett skriftligt beslut om utbetalning av en dagpenningförmån till välfärdsområdet så som föreskrivs i 15 kap. 12 § samt om utbetalning av förmånen till arbetsgivaren så som föreskrivs i 15 kap. 10 §.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att något beslut inte behöver ges om justeringen av en förmån beror uteslutande på en indexjustering eller någon annan motsvarande grund som följer direkt av lag eller förordning, om inte sökanden särskilt yrkar på ett beslut. Sökanden ska begära ett beslut om indexjustering eller en justering av dagpenningförmånen under utbetalningstiden som beror på någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning inom 30 dagar efter att sökanden har delgetts justeringen av dagpenningförmånen. Beslut ska begäras inom 30 dagar efter att den sökande fått uppgift om justering av förmånen genom betalningsmeddelande.

Bestämmelsen motsvarar etablerad praxis och de andra förmånslagarna som verkställs av Folkpensionsanstalten.

I bestämmelserna om överlåtelse av föräldrapenningsdagar i 9 kap. 7 § i sjukförsäkringslagen är det inte fråga om ärenden som gäller beviljande, förvägrande, justering, indragning eller återkrav av en dagpenningförmån, så beslut ges inte om endast överlåtelse av föräldrapenningsdagar.

21 §. Avbrytande eller minskning av dagpenningförmån på grund av förändrade förhållanden. Den föreslagna paragrafen är ny. Paragrafen innehåller bestämmelser om avbrytande eller minskning av en dagpenningförmån på grund av förändrade förhållanden. Utbetalningen av en dagpenningförmån kan tillfälligt avbrytas eller beloppet av förmånen som ska betalas ut minskas, om det på grundval av ändrade förhållanden eller någon annan orsak är uppenbart att mottagaren inte längre har rätt till dagpenningförmånen eller att dagpenningförmånen ska minskas. Förmånstagaren ska omedelbart underrättas om avbrott och minskning, och beslutet om förmånen ska meddelas utan dröjsmål.

Paragrafen motsvarar innehållsmässigt 25 § i lagen om allmänt stöd. Motsvarande bestämmelser finns även i andra förmånslagar som verkställs av Folkpensionsanstalten. Även 55 § i förvaltningslagen innehåller en bestämmelse, enligt vilken myndigheten kan förordna att verkställandet av ett beslut ska avbrytas då den behandlar en rättelse av ett sak- eller skrivfel. Bestämmelserna behövs i förmånslagarna för att undvika obefogade betalningar av förmåner eller betalningar till för högt belopp. I synnerhet stora återkrav belastar den ekonomiska situationen för personer som fått en förmån. Återkrav och undanröjande av beslut ökar väsentligt även arbetsmängden hos förmånsbetalarna och besvärinstanserna. Bestämmelserna gäller en situation där betalaren får information om en omständighet utifrån vilken det är uppenbart att förmånsbeloppet sjunker eller att sökanden inte längre har rätt till den. Det är fråga om en åtgärd i anknytning till verkställigheten och om det ges inte ett överklagbart beslut. Efter att betalningen har avbrutits eller förmånsbeloppet har minskats ska Folkpensionsanstalten omedelbart vidta åtgärder för att ge ett överklagbart beslut och det slutliga överklagbara beslutet ska ges så fort som möjligt. Med stöd av bestämmelsen är det med andra ord möjligt att avbryta betalningen eller minska det belopp som betalas endast för en kort tid. Betalningen kan avbrytas i till exempel situationer där dagpenning betalas till personen själv, trots att arbetstagaren betalar lön under frånvarotiden.

17 kap. Ändringssökande

5 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I 15 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen föreskrivs det om skyldigheten att lämna uppgifter. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan partens samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när en person hemlighåller sitt arbetande eller sin vistelse utomlands. Bestämmelsen kan också tillämpas till exempel när det är fråga om förfalskade medicinska utredningar eller inkomstutredningar som inverkar på kundens rätt till dagpenning eller på förmånsbeloppet. Bestämmelsen kan också tillämpas i situationer där en person har konstaterats arbetsoförmögen, men personen återvänder till sitt förvärvsarbete eller sitt eget arbete utan att meddela detta till Folkpensionsanstalten.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 17 kap. 4 § 5 mom. i sjukförsäkringslagen ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt det gällande 17 kap. 4 § 5 mom. ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för

social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 17 kap. 1 och 2 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.3 Lagen om underhållsstöd

31 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I 13 § i lagen om underhållsstöd föreskrivs det om skyldigheten att lämna uppgifter och göra anmälan. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel i situationer där felaktiga uppgifter om bosättning har lämnats till Folkpensionsanstalten. Den underhållsskyldige har till exempel felaktigt angett att han eller hon inte bor tillsammans med det barn för vilken han eller hon är underhållsskyldig. Den som ansöker om underhållsstöd och den underhållsskyldige kan också ha undanhållit från Folkpensionsanstalten att de faktiskt bor tillsammans.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 32 § i lagen om underhållsstöd ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 32 § ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 28 och 29 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.4 Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

39 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I 22 § i lagen föreskrivs det om ansökan om och anmälningsskyldighet i fråga om bostadsbidrag. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke kan när felet är uppenbart tillämpas till exempel när en person från Folkpensionsanstalten undanhåller sina riktiga inkomster eller om kunden inte har några faktiska boendeutgifter, men ändå meddelar sig ha sådana.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 40 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 40 § ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 35 och 36 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.5 Folkpensionslagen

81 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I 56 § i lagen föreskrivs det om ansökan om och anmälningsskyldighet i fråga om pension. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke kan när felet är uppenbart tillämpas till exempel när en mottagare av folkpension undanhåller från Folkpensionen att mottagaren bor i ett annat EU-land. När det gäller efterlevandepensionens kompletteringsbelopp kan det till exempel bli fråga om att personen har undanhållit sina faktiska inkomster från Folkpensionsanstalten. När det gäller barnförhöjning är det till exempel fråga om att personen i själva verket inte har några utgifter för sitt barn som bor annanstans. När det gäller barnpension kan det bli fråga om en situation där personen inte meddelar att han eller hon får familjepension från utlandet som betalas efter en förmånslåtare. Bestämmelsen kan tillämpas i fråga om sjukpension till exempel i sådana situationer där en person som grund för sin ansökan har framfört ett förfalskat läkarutlåtande eller en annan förfalskad handling, eller hemlighållit att han eller hon har arbetat.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 82 § i folkpensionslagen ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 82 § ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 77 och 78 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.6 Barnbidragslagen

15 d §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 16 § finns det bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när en person som får ensamförsörjartillägg har hemlighållit sina riktiga familjeförhållanden. Ett annat exempel är en situation där en person har undanhållit att barnet i själva verket bor utomlands.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 15 c § i barnbidragslagen ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 15 c § ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 15 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.7 Lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

22 d §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I 23 § i den lagen finns det bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när en person har undanhållit sina riktiga familjeförhållanden eller inkomster. Rätten till inkomstbundet vårdtillägg hade heller inte

funnits om Folkpensionsanstalten hade meddelats de riktiga uppgifterna om personens partner eller partners inkomster eller om personens egna inkomster.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 22 c § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 22 c § 5 mom., ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 22 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.8 Militärunderstödslagen

21 a §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 22 § finns det bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke kan när felet är uppenbart tillämpas till exempel när en person betalas ersättning i form av militärunderstöd för en påhittad utgift, det vill säga en utgift som inte har funnits på riktigt men som personen har meddelat.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 21 § 5 mom. i militärunderstödslagen ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 21 § 5 mom. ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 19 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.9 Lagen om garantipension

28 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 13 § föreskrivs det om anmälningsskyldighet. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när en person har undanhållit att personen bor i ett annat EU-land.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 29 § i lagen om garantipension ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 29 § ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 24 och 25 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.10 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

4 kap. Jämka och minskade arbetslöshetsförmåner

5 §. Jämkat förmånsbelopp. Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad. Av paragrafens rubrik ska framgå att den uttryckligen gäller jämkat förmånsbelopp.

Paragrafen ska fortfarande motsvara den gällande paragrafen och de ändringar som görs i paragrafen ska endast förtydliga ordalydelsen. Ändringarna inverkar därmed inte på beloppet av jämkat arbetslöshetsförmån och ändrar heller inte de gällande grunderna för beviljande av jämkat arbetslöshetsförmån.

Den första meningen i paragrafens 1 mom. är innehållsmässigt informativ. Enligt meningen påverkar 50 procent av inkomsten inte arbetslöshetsförmånens belopp. Meningen ska innehålla information om vilken andel av inkomsten som inte påverkar beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen, vilket helt saknas i den nuvarande bestämmelsen. Huvudregeln är att hälften av inkomsten är sådan inkomst som inte alls påverkar förmånsbeloppet när beloppet av jämkat arbetslöshetsförmån räknas ut.

Momentets andra mening innehåller huvudregeln för uträkningen av jämkat förmånsbelopp. Enligt momentets andra mening räknas den jämkat arbetslöshetsförmånen ut så att det från förmånen för en helt arbetslös person dras av de 50 procent av inkomsten som påverkar förmånsbeloppet.

I paragrafens 2 mom. samlas bestämmelserna om beräkning av maximibeloppet och minimibelopp av jämka inkomstrelaterad dagpenning. Bestämmelserna motsvarar bestämmelserna om beräkning i det gällande 2 mom. och deras etablerade tillämpningspraxis.

Beloppet av den jämka inkomstrelaterade dagpenningen är bundet till maximibeloppet för den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen. Maximibeloppet justeras enligt lagens ordalydelse per jämningsperiod. Maximibeloppet beräknas så att den inkomst som betalats under jämningsperioden dras av från den lön som ligger till grund för den

inkomstrelaterade dagpenningen. Som inkomst under jämningsperioden beaktas inkomsten till fullt belopp.

En person har dock alltid rätt till en jämkad inkomstrelaterad dagpenning som är lika stor som det belopp som personen skulle få i allmänt stöd. Om det maximibelopp som är bundet till den lön som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning leder till att personen får mindre jämkad inkomstrelaterad dagpenning än vad personen skulle få i jämkat allmänt stöd, beräknas den dagpenning som ska betalas till personen så att från grunddelens belopp dras av 50 procent av den inkomst som ska jämkas. I en sådan situation görs en beräkning vid uträkningen av beloppet för jämkad inkomstrelaterad dagpenning. I beräkningen ersätts beloppet av den faktiska inkomstrelaterade dagpenningen med grunddelens belopp och jämkad inkomstrelaterad dagpenning beräknas utifrån detta belopp av grunddelen (800 euro per månad 2026). Bestämmelsen ger alltså inte personen rätt till en jämkad förmån som är lika stor som grunddelen till fullt belopp, utan vid tillämpning av bestämmelsen jämkas den inkomstrelaterade dagpenningen som är lika stor som grunddelen.

7.11 Lagen om tolkningstjänst för handikappade personer

20 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 16 § föreskrivs det om anmälningsskyldighet och omprövning av beslut om tolkningstjänst. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när en person har meddelat felaktiga uppgifter om anordningar för distanstolkning, det vill säga personen använder redan en egen anordning som

lämpar sig för distanstolkning. Den föreslagna ändringen kan också tillämpas i en situation där en person meddelar felaktiga uppgifter om behovet av tilläggstimmar i fråga om tolkning.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 21 § i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 21 § ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 17 och 18 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.12 Lagen om handikappförmåner

40 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 17 och 18 § föreskrivs det om anmälningsskyldighet. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när en person har försummat att meddela de inkomster eller ersättningar som personen får från utlandet. Den föreslagna ändringen kan också tillämpas i en sådan situation där en person har angett en tjänst i ansökan (till exempel hemvård), men egentligen har tjänsten aldrig börjat användas.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 41 § i lagen om handikappförmåner ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 41 § ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 36 och 37 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.13 Lagen om allmänt bostadsbidrag

38 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

Vid rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten behövs heller inte i fortsättningen samtycke av parten i situationer där parten själv med sitt eget förfarande har orsakat att beslutet är felaktigt. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 19 och 20 § föreskrivs det om anmälningsskyldighet. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan i fortsättningen på motsvarande sätt som i nuläget tillämpas till exempel när en person har meddelat att personen flyttar till en hyresbostad, men det i efterhand framgår att personen i själva verket aldrig flyttade till bostaden. Bestämmelsen kan också tillämpas till exempel när en person har hemlighållit inkomster från företagsverksamhet.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 39 § i lagen om bostadsbidrag ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande 39 § ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 34 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.14 Lagen om allmänt stöd

39 §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 22 § föreskrivs det om skyldigheten

att lämna uppgifter. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke kan när felet är uppenbart tillämpas till exempel när en mottagare av allmänt stöd har flyttat stadigvarande utomlands och inte har anmält detta till Folkpensionsanstalten. Bestämmelsen kan också tillämpas till exempel när en mottagare av allmänt stöd vistas tillfälligt utomlands och låter bli att meddela arbete som utförts där. Löneuppgifter om arbete som utförts i Finland får Folkpensionsanstalten från inkomstregistret, men rättelse av sakfel enligt den föreslagna bestämmelsen kan bli aktuell i en situation där en person som söker om allmänt stöd i sin ansökan uttryckligen har angett att han eller hon inte har fått lön under ansökningsperioden och de löneuppgifter som arbetsgivaren anmäler ännu inte syns i inkomstregistret när ansökan handläggs. Även att låta bli att meddela förändringar i de inkomster som beaktas vid behovsprövning kan leda till att bestämmelsen tillämpas. Bestämmelsen kan också tillämpas på arbetskraftspolitiska ärenden där rättelse av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande beror på den arbetsökandes eget förfarande.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 40 § i lagen om allmänt stöd ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt 40 § i lagen om allmänt stöd ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 35 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

43 §. *Nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service.* Paragrafen upphävs som onödig till följd av den föreslagna ändringen i 39 §.

7.15 Lagen om moderskapsunderstöd

13 a §. *Rättelse av sakfel.* Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i

förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 14 § föreskrivs det om skyldigheten att lämna uppgifter. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när en mor har undanhållit att hon bor utomlands.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 13 § 5 mom. lagen om moderskapsunderstöd ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt det gällande lagens 13 § 5 mom., ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 11 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.16 Lagen om studiestöd

31 a §. Rättelse av sakfel. Paragrafen innehåller en informativ hänvisning till 50 § i förvaltningslagen, som innehåller bestämmelser om rättelse av sakfel och som ska tillämpas av Folkpensionsanstalten.

Enligt 50 § 1 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt om 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning, 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag, 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel i situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten. Ett sakfel får alltid rättas till fördel för förmånstagaren trots ett lagakraftvunnet beslut. Enligt den sista meningen i 50 § 2 mom. i

förvaltningslagen får ett sakfel inte rättas till en parts nackdel i en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

Enligt 50 § 2 mom. i förvaltningslagen förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

I fortsättningen behövs inte partens samtycke till rättelse av sakfel i beslut från Folkpensionsanstalten till partens nackdel i situationer där felet är uppenbart och parten själv genom sitt eget förfarande har orsakat felaktigheten i beslutet. Med detta avses närmast de situationer där det är fråga om att en part har gjort sig skyldig till svikligt förfarande eller till allvarlig försummelse. Bestämmelsen förutsätter dock inte ovillkorligen att partens förfarande ska vara uppsåtligt, utan rättelsen ska kunna ske också när felet beror på att en part har gett felaktiga uppgifter av misstag eller av oaktsamhet. I lagens 41 § föreskrivs det om studerandes skyldighet att lämna uppgifter. Frågan om rättelseförfarandet utan partens samtycke ska inledas är beroende av Folkpensionsanstaltens prövning från fall till fall.

Förvaltningslagens bestämmelse om rättelse av sakfel till en parts nackdel utan samtycke när felet är uppenbart kan tillämpas till exempel när en person har lämnat felaktiga uppgifter om sitt boende hos föräldrarna.

Förvaltningslagens 50 § 1 mom. 4 punkt gäller en situation där det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet. Enligt sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen får beslut rättas endast till partens fördel i fall som avses i den nämnda 4 punkten. I 31 § 5 mom. i lagen om studiestöd ingår en specialbestämmelse som kompletterar 50 § 1 mom. 4 punkten och sista meningen i 50 § 2 mom. i förvaltningslagen och som Folkpensionsanstalten även fortsättningsvis ska tillämpa i de situationer som anges i bestämmelsen, medan bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas i övriga situationer.

Enligt den gällande lagen 31 § 5 mom. ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagkraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Också besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringsökande. Ändring i beslutet får sökas så som föreskrivs i 29 §. Ingen ändring föreslås i dessa bestämmelser.

7.17 Lagen om arbetslöshetskassor

25 §. Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa. Paragrafens 2 mom. gäller beloppet av statens och hemkommunens finansieringsandelar i en situation där inkomstrelaterad dagpenning i de situationer som avses i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas i form av jämkad eller minskad arbetslöshetsförmån. Dessutom föreskrivs det i momentet, sådant det lyder till och med den 30 april 2026, att om företagarens inkomstrelaterade dagpenning med stöd av 2 kap. 7 § 1 mom. 5 eller 6 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas till företagarens familjemedlem under tiden för dennes permittering eller avbrott i arbetet, betalas dock inte statsandel eller finansieringsandel för hemkommunen för en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att statens eller hemkommunens finansieringsandelar inte heller från och med den 1 maj 2026 ska omfatta den inkomstrelaterade dagpenningen i ovannämnda situationer. I detta syfte fogas till momentet den andra meningen i momentet som

finns där till och med den 30 april 2026 och som gäller undantag från finansieringen av inkomstrelaterad dagpenning för en företagares familjemedlem i en situation där förmånen betalas på basis av familjemedlemmens permittering (2 kap. 7 § 1 mom. 5 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa) eller avbrott i arbetet (6 punkten).

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Statsrådets förordning om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (646/2005) ska kompletteras genom att en bestämmelse om betalningsperioder för rehabiliteringspenning fogas till förordningen.

Till denna del ska ändringen av förordningen beredas så att ändringen träder i kraft samtidigt som den föreslagna lagändringen och bemyndigandet att utfärda förordning. Denna ändring har inte inkluderats i det utkast till förordning som finns som bilaga till regeringspropositionen, eftersom ändringen träder i kraft först den 1 april 2027 och ändringen av förordningen ska beredas så att den motsvarar ikraftträdandet av bestämmelsen. Genom förordning ska utfärdas tillräckligt exakta bestämmelser om betalningsperioder så att kundernas rättsskydd och rätt att få rehabiliteringspenning i förutsebara och ändamålsenliga betalningsperioder fortsättningsvis tryggas.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna ska träda i kraft den 1 januari 2027. Bestämmelsen om betalningsperioder för rehabiliteringspenning i 46 § 2 mom. i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner träder dock i kraft först den 1 april 2027 i och med det systemarbete som Folkpensionsanstaltens verkställande kräver.

Ändringen av 25 § 2 mom. i lagen om arbetslöshetskassor ska tillämpas på inkomstrelaterad dagpenning som betalas för tiden från och med den 1 maj 2026, varvid finansieringen av den inkomstrelaterade dagpenning för företagare som betalas till en företagares familjemedlem från och med den dagen ska motsvara finansieringen fram till den 30 april 2026.

10 Verkställighet och uppföljning

Social- och hälsovårdsministeriet informerar om att lagarna har antagits och blivit stadfästa.

Folkpensionsanstalten ansvarar för verkställigheten av de förmåner som avses i rehabiliteringslagen och iakttar de ändringar som sker till följd av lagändringar. Folkpensionsanstalten handleder kunderna i ansökning av förmåner.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Målet med propositionen är att genomföra reformen av grundskyddet, som förbättrar arbetets lönsamhet, gör den sociala tryggheten smidigare och förenklar förmånerna. De i propositionen föreslagna ändringarna som gäller bestämmelserna om förfarande i de förmånslagar som verkställs av Folkpensionsanstalten uppfyller målet om att göra den sociala tryggheten smidigare och mer enhetlig.

De bestämmelser i grundlagen som är av betydelse för bedömningen av den föreslagna regleringen utgörs av 21 § (rättsskydd) och 80 § (kravet på att utfärda bestämmelser om en individs rättigheter och skyldigheter genom lag).

11.1 Rättsskyddet och garantier för god förvaltning

De föreslagna bestämmelserna är betydande med tanke på 21 § i grundlagen som gäller rättsskyddet och tryggandet av garantier för god förvaltning. Enligt 1 mom. i den har var och en rätt att få sin sak behandlad av myndighet på ett behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål. Enligt paragrafens 2 mom. tryggas bland annat rätten att bli hörd och garantier för god förvaltning genom lag.

Det föreslås att till sjukförsäkringslagen fogas bestämmelser om avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningsförmån på grund av förändrade förhållanden. I motiveringen till propositionen (avsnitt 2.1.1) konstateras att den nuvarande regleringen kan leda till att en person kan få till och med stora överbetalningar av en förmån som man inte lyckas driva in och om det är fråga om bidragsfusk kan den skada som uppkommer för personen vara större, vilket innebär att också en eventuell rättstrafflig sanktion kan vara mer betydande.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om rättelse av sakfel ska ändras i de förmånslagar som Folkpensionsanstalten tillämpar. Enligt förslaget ska Folkpensionsanstalten tillämpa 50 § i förvaltningslagen på rättelse av sakfel. Folkpensionsanstalten ska kunna rätta ett sakfel till en parts nackdel utan partens samtycke om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget agerande. I motiveringen (avsnitt 2.1.2) konstateras det att rättelse av beslut till en parts nackdel i dagsläget måste göras enligt ett administrativt tungt förfarande om undanröjande som fördröjer behandlingen av ärendet också i de situationer då sakfelet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

Det föreslås inte att det separat ska föreskrivas om skyldigheten att ge en part tillfälle att framföra sin åsikt innan ett ärende avgörs. På handläggning av ärenden tillämpar Folkpensionsanstalten förvaltningslagens bestämmelser om hörande av en part. Hörandets nödvändighet innan avgörande av ett ärende betonas som ett centralt rättsskyddsmedel i situationer utan samtycke till rättelse av beslut.

Den gällande lagstiftningen tryggar rätten för en part att överföra ett beslut om hans eller hennes rättigheter och skyldigheter för behandling av en domstol eller ett annat oberoende rättskipningsorgan på det sätt som avses i 21 § 1 mom. i grundlagen och artikel 6.1 i Europakonventionen. Vid rättelse av sakfel får parten ett nytt överklagbart beslut som parten genast kan överklaga. Parten har möjlighet att kräva att ett felaktigt beslut som vunnit laga kraft undanröjs.

Även om förslaget också ändrar den rådande uppfattningen om förfarande enligt god förvaltning då sakfel i beslut om förmåner som tryggar utkomsten rättas till en parts nackdel när felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande, är syftet med förslaget ändå att främja snabb och smidig handläggning av ärenden. (GrUU 25/2013 rd – RP 90/2013 rd)

En parts rättigheter även när ett beslut har rättats utan partens samtycke tryggas av förvaltningslagens bestämmelse om skyldigheten att höra parter och besvärshöret i de förmånslagar som tillämpas av Folkpensionsanstalten samt i sista hand av förfarandet för undanröjande av lagakraftvunna beslut.

Konsekvenserna för rättsskyddet av de föreslagna bestämmelserna om tillfälligt avbrytande eller minskning av utbetalning och de föreslagna bestämmelserna om rättelse av sakfel har redogjorts i avsnittet om de grundläggande fri- och rättigheterna och mänskliga rättigheterna.

11.2 Krav på bestämmelser i lag om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter

Enligt 80 § i grundlagen ska det dock genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. I rehabiliteringslagen föreskrivs på lagnivå om utbetalningen av de rehabiliteringspenningförmåner som avses i rehabiliteringslagen. Närmare bestämmelser om betalningsperioder enligt sjukförsäkringslagen och lagen om allmänt stöd utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning som anges i lag. Till denna del motsvarar den ändring av betalningsperioderna för rehabiliteringspenning som föreslås i denna regeringsproposition bestämmelserna i sjukförsäkringslagen och lagen om allmänt stöd. Närmare bestämmelser om betalningsperioderna för rehabiliteringspenning utfärdas med stöd av det föreslagna bemyndigandet att utfärda förordning. Betalningsperioderna ska fortfarande fastställas med tillräcklig exakthet så att kunderna fortsättningsvis kan förutse utbetalningen av sin rehabiliteringspenningförmån.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 46 § 2 mom. samt 49 och 57 §, av dem 46 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1240/2023, samt *fogas* till 46 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1240/2023, ett nytt 4 mom. som följer:

46 §

Betalning av rehabiliteringsförmån och rehabiliteringspenningförmån samt kostnadsersättning

Rehabiliteringspenning utbetalas till ett av förmånstagaren angivet konto inom Europeiska unionen. Enskilda förmånsposter kan betalas på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in dem på ett konto eller om förmånstagaren anför godtagbara särskilda skäl för ett annat betalningssätt.

Närmare bestämmelser om betalningsperioderna för rehabiliteringspenningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

49 §

Avbrytande eller minskning av förmån på grund av förändrade förhållanden

Utbetalningen av en rehabiliteringsförmån eller rehabiliteringspenningförmån kan tillfälligt avbrytas eller beloppet av den rehabiliteringsförmån som ska betalas minskas, om det på grundval av ändrade förhållanden eller någon annan orsak är uppenbart att mottagaren inte längre har rätt till förmånen eller att förmånsbeloppet borde minskas. Förmånstagaren ska omedelbart underrättas om avbrott och minskning, och beslutet om förmånen ska meddelas utan dröjsmål.

57 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 46 § 2 och 4 mom. träder dock i kraft först den 1 april 2027.

2.

Lag

om ändring av 15 och 17 kap. i sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 17 kap. 5 §, och
fogas till 15 kap. nya 2 a och 21 § som följer:

15 kap.

Verkställighet

2 a §

Beslut som gäller dagpenningsförmåner

Folkpensionsanstalten ska ge sökanden ett skriftligt beslut i ärenden som gäller beviljande, förvägrande, justering, indragning eller återkrav av en dagpenningsförmån. Sökanden ska även ges ett skriftligt beslut om betalning av en dagpenningsförmån till välfärdsområdet samt om betalning av förmånen till arbetsgivaren. Bestämmelser om betalning av dagpenningsförmån till ett välfärdsområde finns i 12 § och om betalning av förmånen till arbetsgivare i 10 §.

Något beslut behöver dock inte ges om justeringen av en förmån beror uteslutande på en indexjustering eller någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning, om inte sökanden särskilt yrkar på ett beslut. Sökanden ska begära ett beslut om indexjustering eller en justering av förmånen under utbetalningstiden som beror på någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning inom 30 dagar från det att sökanden har delgetts justeringen.

21 §

Avbrytande eller minskning av dagpenningsförmån på grund av förändrade förhållanden

Utbetalningen av en dagpenningsförmån kan tillfälligt avbrytas eller beloppet av förmånen som ska betalas minskas, om det är uppenbart att förmånstagaren på grund av förändrade förhållanden eller någon annan orsak inte längre har rätt till dagpenningsförmånen, eller att förmånsbeloppet borde minskas. Förmånstagaren ska omedelbart underrättas om avbrottet eller minskningen, och beslutet om dagpenningsförmånen ska meddelas utan dröjsmål.

17 kap.

Ändringssökande

5 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 31 § i lagen om underhållsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underhållsstöd (580/2008) 31 § som följer:

31 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 39 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) 39 § som följer:

39 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av 81 § i folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen (568/2007) 81 § som följer:

81 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

6.

Lag

om ändring av 15 d § i barnbidraglagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidraglagen (796/1992) 15 d §, sådan den lyder i lag 1329/2003, som följer:

15 d §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av 22 d § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 22 d §, sådan den
lyder i lag 1330/2003, som följer:

22 d §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

8.

Lag

om ändring av 21 a § i militärunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i militärunderstödslagen (781/1993) 21 a §, sådan den lyder i lag 1324/2003, som
följer:

21 a §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

9.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om garantipension

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om garantipension (703/2010) 28 § som följer:

28 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

10.

Lag

om ändring av 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 4 kap. 5 §, sådan den lyder i lagarna 1300/2023 och 49/2026, som följer:

4 kap.

Jämtrade och minskade arbetslöshetsförmåner

5 §

Jämtrat förmånsbelopp

Av förmånstagarens inkomst påverkar 50 procent inte arbetslöshetsförmånen. Den jämtrade arbetslöshetsförmånen räknas ut så att det från förmånen för en helt arbetslös person dras av de 50 procent av inkomsten som påverkar förmånsbeloppet.

Den inkomstrelaterade dagpenning som betalas för jämningsperioden är dock sammanräknad med personens inkomst högst lika stor som den lön som ligger till grund för personens inkomstrelaterade dagpenning, likväl minst samma belopp som personen i fråga skulle ha rätt att få, om den jämtrade inkomstrelaterade dagpenningen var lika stor som grunddelen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

11.

Lag

om ändring av 20 § i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010) 20 § som följer:

20 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 40 § i lagen om handikappförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handikappförmåner (570/2007) 40 § som följer:

40 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 38 § i lagen om allmänt bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014) 38 § som följer:

38 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av lagen om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om allmänt stöd (48/2026) 43 § och
ändras 39 § som följer:

39 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 13 a § i lagen om moderskapsunderstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om moderskapsunderstöd (477/1993) 13 a §, sådan den lyder i lag 1328/2003,
som följer:

13 a §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 31 a § i lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om studiestöd (65/1994) 31 a §, sådan den lyder i lagarna 1322/2003 och 559/2017, som följer:

31 a §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) 25 § 2 mom., sådant det lyder i lag 52/2026,
som följer:

25 §

Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa

Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beräknas statsandelen och finansieringsandelen för hemkommunen för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning så att de motsvarar den relativa andel som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel utgör av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. i den lagen. För inkomstrelaterad dagpenning som med stöd av 2 kap. 7 § 1 mom. 5 och 6 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalats för permitteringstid och tiden för avbrott i utförande av arbete betalas dock inte statsandel eller finansieringsandel för hemkommunen för en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på inkomstrelaterad dagpenning som betalas för den tid som börjar från och med den 1 maj 2026.

Helsingfors den 16 april 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen

1.

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 46 § 2 mom. samt 49 och 57 §, av dem 46 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1240/2023, samt fogas till 46 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1240/2023, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

46 §

46 §

Betalning av rehabiliteringsförmån och rehabiliteringspenningförmån samt kostnadsersättning

Betalning av rehabiliteringsförmån och rehabiliteringspenningförmån samt kostnadsersättning

Rehabiliteringspenningen betalas efter rehabiliteringsperioden in på ett av förmånstagaren angivet konto inom Europeiska unionen. Enskilda förmånsposter kan betalas på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in dem på ett konto eller om förmånstagaren anför godtagbara särskilda skäl för ett annat betalningssätt. Den första betalningsperioden omfattar de sex första vardagarna efter det att rätten till rehabiliteringspenning börjat och varje följande betalningsperiod 25 vardagar. Om rehabiliteringen genomförs i kortare perioder motsvarar betalningsperioden den genomförda perioden.

Rehabiliteringspenning utbetalas till ett av förmånstagaren angivet konto inom Europeiska unionen. Enskilda förmånsposter kan betalas på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in dem på ett konto eller om förmånstagaren anför godtagbara särskilda skäl för ett annat betalningssätt.

Närmare bestämmelser om betalningsperioderna för rehabiliteringspenningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

49 §

49 §

Avbrytande eller minskning av förmån på grund av förändrade förhållanden

Avbrytande eller minskning av förmån på grund av förändrade förhållanden

Om det på grund av förändrade förhållanden finns grundad anledning att anta att en

Utbetalningen av en rehabiliteringsförmån eller rehabiliteringspenningförmån kan

Gällande lydelse

rehabiliteringsförmån eller rehabiliteringspenningförmån borde dras in eller minskas, kan förmånen helt eller delvis avbrytas eller minskas till dess att ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft. Förmånstagaren skall omedelbart underrättas om avbrytandet eller minskningen och beslutet skall ges utan dröjsmål.

57 §

Rättelse av sak- och procedurfel i beslut

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut kan rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Föreslagen lydelse

tillfälligt avbrytas eller beloppet av den rehabiliteringsförmån som ska betalas minskas, om det på grundval av ändrade förhållanden eller någon annan orsak är uppenbart att mottagaren inte längre har rätt till förmånen eller att förmånsbeloppet borde minskas. Förmånstagaren ska omedelbart underrättas om avbrott och minskning, och beslutet om förmånen ska meddelas utan dröjsmål.

57 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 46 § 2 och 4 mom. träder dock i kraft först den 1 april 2027.*

2.

Lag

om ändring av 15 och 17 kap. i sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 17 kap. 5 §, och
fogas till 15 kap. nya 2 a och 21 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

Verkställighet

2 a §

Beslut som gäller dagpenningförmåner

Folkpensionsanstalten ska ge sökanden ett skriftligt beslut i ärenden som gäller beviljande, förvägrande, justering, indragning eller återkrav av en dagpenningförmån. Sökanden ska även ges ett skriftligt beslut om betalning av en dagpenningförmån till välfärdsområdet samt om betalning av förmånen till arbetsgivaren. Bestämmelser om betalning av dagpenningförmån till ett välfärdsområde finns i 12 § och om betalning av förmånen till arbetsgivare i 10 §.

Något beslut behöver dock inte ges om justeringen av en förmån beror uteslutande på en indexjustering eller någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning, om inte sökanden särskilt yrkar på ett beslut. Sökanden ska begära ett beslut om indexjustering eller en justering av förmånen under utbetalningstiden som beror på någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning inom 30 dagar från det att sökanden har delgetts justeringen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

*Avbrytande eller minskning av
dagpenningförmån på grund av förändrade
förhållanden*

*Utbetalningen av en dagpenningförmån
kan tillfälligt avbrytas eller beloppet av
förmånen som ska betalas minskas, om det är
uppenbart att förmånstagaren på grund av
förändrade förhållanden eller någon annan
orsak inte längre har rätt till
dagpenningförmånen, eller att
förmånsbeloppet borde minskas.
Förmånstagaren ska omedelbart underrättas
om avbrottet eller minskningen, och beslutet
om dagpenningförmånen ska meddelas utan
dröjsmål.*

17 kap.

Ändringssökande

5 §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

17 kap.

Ändringssökande

5 §

Rättelse av sakfel

*Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i
50 § i förvaltningslagen.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 31 § i lagen om underhållsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underhållsstöd (580/2008) 31 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

31 §

31 §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 39 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) 39 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

39 §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 81 § i folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen (568/2007) 81 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

81 §

81 §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 15 d § i barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidragslagen (796/1992) 15 d §, sådan den lyder i lag 1329/2003, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

15 d §

15 d §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 22 d § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 22 d §, sådan den lyder i lag 1330/2003, som följer:

Gällande lydelse

22 d §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Föreslagen lydelse

22 d §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 21 a § i militärunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i militärunderstödslagen (781/1993) 21 a §, sådan den lyder i lag 1324/2003, som följer:

Gällande lydelse

21 a §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Föreslagen lydelse

21 a §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om garantipension

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om garantipension (703/2010) 28 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §

28 §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 4 kap. 5 §, sådan den lyder i lagarna 1300/2023 och 49/2026, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 kap.

**Jämkade och minskade
arbetslöshetsförmåner**

**Jämkade och minskade
arbetslöshetsförmåner**

5 §

5 §

Förmånsbelopp

Jämkat förmånsbelopp

Den jämkade arbetslöshetsförmånen räknas ut så att förmånen och 50 procent av inkomsten sammanlagt under en jämkningsperiod kan uppgå till det belopp som annars hade kunnat betalas i förmån.

Beloppet av jämkad inkomstrelaterad dagpenning beräknas så att summan av nämnda dagpenning och inkomsten under jämkningsperioden är högst lika stor som den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, likväl minst samma belopp som personen i fråga skulle ha rätt att få, om den jämkade inkomstrelaterade dagpenningen var lika stor som grunddelen.

Av förmånstagarens inkomst påverkar 50 procent inte arbetslöshetsförmånen. Den jämkade arbetslöshetsförmånen räknas ut så att det från förmånen för en helt arbetslös person dras av de 50 procent av inkomsten som påverkar förmånsbeloppet.

Den inkomstrelaterade dagpenning som betalas för jämkningsperioden är dock sammanräknad med personens inkomst högst lika stor som den lön som ligger till grund för personens inkomstrelaterade dagpenning, likväl minst samma belopp som personen i fråga skulle ha rätt att få, om den jämkade inkomstrelaterade dagpenningen var lika stor som grunddelen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 20 § i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010) 20 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

20 §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om Folkpensionsanstaltens beslut grundar sig på klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. För att ett beslut ska kunna rättas till en parts nackdel krävs partens samtycke till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 40 § i lagen om handikappförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handikappförmåner (570/2007) 40 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

20 §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om Folkpensionsanstaltens beslut grundar sig på klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. För att ett beslut ska kunna rättas till en parts nackdel krävs partens samtycke till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 38 § i lagen om allmänt bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014) 38 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

38 §

38 §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av lagen om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om allmänt stöd (48/2026) 43 § och
ändras 39 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

39 §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om Folkpensionsanstaltens beslut grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003).

43 §

43 §

Nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service

Nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service

Om mottagaren av allmänt stöd har beviljats allmänt stöd för tiden för sysselsättningsfrämjande service och i 10 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd kostnadsersättning till följd av att sökanden har lämnat uppenbart felaktig information om sitt deltagande i sysselsättningsfrämjande service, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

(upphävs)

_____ *Denna lag träder i kraft den 20.*

15.

Lag

om ändring av 13 a § i lagen om moderskapsunderstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om moderskapsunderstöd (477/1993) 13 a §, sådan den lyder i lag 1328/2003,
som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §

13 a §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 31 a § i lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om studiestöd (65/1994) 31 a §, sådan den lyder i lagarna 1322/2003 och 559/2017, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

31 a §

31 a §

Rättelse av sakfel

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) 25 § 2 mom., sådant det lyder i lag 52/2026,
som följer:

Gällande lydelse

25 §

*Finansiering av förmåner som betalas av en
företagarkassa*

Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beräknas statsandelen och finansieringsandelen för hemkommunen för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning så att de motsvarar den relativa andel som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel utgör av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. i den lagen.

Föreslagen lydelse

25 §

*Finansiering av förmåner som betalas av en
företagarkassa*

Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beräknas statsandelen och finansieringsandelen för hemkommunen för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning så att de motsvarar den relativa andel som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel utgör av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. i den lagen. *För inkomstrelaterad dagpenning som med stöd av 2 kap. 7 § 1 mom. 5 och 6 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalats för permitteringstid och tiden för avbrott i utförande av arbete betalas dock inte statsandel eller finansieringsandel för hemkommunen för en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning.*

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på inkomstrelaterad dagpenning som betalas för den tid som börjar från och med den 1 maj 2026.